

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

ZAVODA ZA IZGRADNJU KANTONA SARAJEVO

2019.

Broj: 01-02-07-11-2-2096-7/19

Sarajevo, septembar 2020.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	2
II	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	4
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	5
1.	UVOD	5
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	5
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	5
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	6
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI	8
6.	PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE	10
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	12
7.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	12
7.1.1	Prihodi i primici	12
7.1.1.1	Neporezni prihodi	14
7.1.1.2	Primljeni transferi.....	15
7.1.1.3	Primici	15
7.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	16
7.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	16
7.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	17
7.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	17
7.1.2.4	Kapitalni transferi	18
7.1.2.5	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	18
7.2	BILANS STANJA.....	19
7.2.1	Gotovina i kratkoročna potraživanja	19
7.2.2	Stalna sredstva	22
7.2.2.1	Zemljište	22
7.2.2.2	Građevine	22
7.2.2.3	Stalna sredstva u obliku prava.....	25
7.2.2.4	Sredstva u pripremi.....	25
7.2.2.5	Dugoročni plasmani	26
7.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja.....	27
7.2.4	Popis sredstava i obaveza.....	28
8.	JAVNE NABAVKE	29
9.	SUDSKI SPOROVI.....	30
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	31
IV	PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	32
	Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2019. godinu.....	33
	Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine	36

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Negativno mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Zavod)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, finansijski izvještaji ne prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Zavoda na 31. 12. 2019. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za negativno mišljenje

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1. Ne potvrđujemo iskazanu vrijednost stalnih sredstava s obzirom na to da se nismo uvjerali da su sva stalna sredstva kojima Zavod raspolaže knjigovodstveno evidentirana, da za najmanje 25.282.778 KM knjigovodstveno evidentiranih stalnih sredstava nije prezentirana vjerodostojna dokumentacija kojom se potvrđuje da je Zavod njen vlasnik ili korisnik prava raspolaganja, da u pomoćnu knjigu stalnih sredstava nisu evidentirana stalna sredstva u obliku prava, koja su iskazana u iznosu od 13.475.615 KM, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Zakonom o budžetima u FBiH i njegovim podzakonskim aktima (tačke 4. i 7.2.2 Izvještaja).**
- 2. Ne možemo potvrditi potraživanja po osnovu posebne naknade za legalizaciju građevina izgrađenih bez odobrenja za građenje i građevina privremenog karaktera, koja su iskazana u iznosu od 11.034.819 KM, s obzirom na to da se ne vrši usaglašavanje sa nadležnim općinskim službama koje izdaju rješenja o ovim naknadama, da se ne prati dospijeće i ne vrši kontrola njihove naplate, te da nisu uspostavljene pomoćne knjige, odnosno analitičke evidencije ovih potraživanja, što nije u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Zakona o budžetima u FBiH i njegovim podzakonskim aktima (tačke 4. i 7.2.1 Izvještaja).**
- 3. Ne potvrđujemo iskazani iznos razgraničenih prihoda i primitaka od 27.713.013 KM s obzirom na to da je naknadnim popisom njihovo stanje utvrđeno u iznosu od 30.165.465 KM. Zavod ne vrši usaglašavanje razgraničenih prihoda i primitaka sa povezanim rashodima i izdacima i stanjima na namjenskim podračunima, zbog čega ne možemo potvrditi ni priznate neporezne prihode koji su u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2019. godinu iskazani u iznosu od 1.776.954 KM (tačke 7.1.1 i 7.2.3 Izvještaja).**

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše negativno mišljenje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Zavoda odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Zavoda;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo za 2019. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Zavoda za 2019. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Zavod provodi javne nabavke u ime i za račun drugih ugovornih organa, iako to nisu poslovi iz njegove nadležnosti utvrđeni članom 24. Zakona o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona, a što značajno utiče na efikasnost obavljanja stručnih i drugih poslova za koje je osnovan. S obzirom na to da Zavod nije uspostavljen kao centralni nabavni organ, niti se radi o zajedničkim nabavkama, navedeno nije u skladu ni sa Zakonom o javnim nabavkama i njegovim provedbenim propisima (tačke 5. i 8. Izvještaja).
2. Nije izvršen popis stalnih sredstva u pripremi, stalnih sredstva u obliku prava, dijela građevina, potraživanja, te kratkoročnih obaveza i razgraničenja, niti je izvršeno usklađivanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem, što nije u skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 7.2.4 Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-jem 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Zavoda odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Zavoda, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 29. 9. 2020. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

II KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
 - Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
 - Budžet Kantona Sarajevo za 2019. godinu;
 - Zakon o izvršavanju Budžeta Kantona Sarajevo za 2019. godinu;
 - Zakon o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo;
 - Zakon o trezoru u FBiH;
 - Zakon o javnim nabavkama;
 - Zakon o državnoj službi u Kantonu Sarajevo;
 - Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
 - Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti Kantona Sarajevo;
 - Zakon o imovini Kantona Sarajevo;
 - Zakon o porezu na dohodak;
 - Zakon o doprinosima;
 - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Zavod je osnovan Zakonom o samostalnim kantonalnim upravnim ustanovama¹ iz 1997. godine, koji je donijela Skupština Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Skupština Kantona) i koji je pravni sljednik Zavoda za izgradnju grada Sarajeva. Zakonom o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo iz 2008. godine,² kojim je stavljen van snage Zakon o samostalnim kantonalnim upravnim ustanovama, Zavod je osnovan kao samostalna upravna organizacija i utvrđeni su poslovi iz njegove nadležnosti.

Unutrašnja organizacija i način rada utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji iz novembra 2016. godine.

Za vršenje poslova i zadataka iz djelokruga rada osnovane su sljedeće osnovne organizacione jedinice: Sektor za pripremu uređenja gradskog građevinskog zemljišta, Sektor za katastar komunalnih uređaja, Sektor za izgradnju objekata i opremanje gradskog građevinskog zemljišta i Sektor za zajedničke poslove. Izvan organizacionih jedinica obavljaju se poslovi višeg referenta za poslove tehničkog sekretara. Pravilnikom su sistematizovana radna mjesta za 95 izvršilaca, a na 31. 12. 2019. godine bilo je 58 zaposlenih.

Zavodom rukovodi direktor Mirza Hulusić, koji je imenovan rješenjem Vlade Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Vlada Kantona) od 22. 3. 2018. godine na period od pet godina.

Sjedište Zavoda je u Sarajevu, u Ulici Kaptol broj 3.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Zavoda za 2019. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, sa prekidima, u periodu od decembra 2019. do septembra 2020. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH prvi put vrši finansijsku reviziju Zavoda u cilju izražavanja mišljenja o finansijskim izvještajima i usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Pojedine transakcije Zavoda revidirane su u prethodnom periodu, u okviru finansijske revizije Kantona Sarajevo.

Nakon izvršene revizije za 2019. godinu date su ukupno 23 preporuke.

¹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 4/97, 7/98, 13/99 i 28/01

² „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 2/12 – prečišćeni tekst, 41/12 i 8/15

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Zavod je dužan uspostaviti sistem internih kontrola koji će osigurati da se u obavljanju poslova iz djelokruga i nadležnosti javnim sredstvima upravlja zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcioniraju adekvatno i efikasno, u skladu s važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH,³ Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁴ i Standardi interne kontrole u javnom sektoru u FBiH⁵ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.⁶

Direktor je odgovoran za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u skladu s propisima koji to regulišu, kao i za uspostavljanje, razvoj i implementaciju odgovarajućeg, efikasnog, efektivnog i ekonomičnog finansijskog upravljanja i kontrola u instituciji. Odgovoran je i da ciljeve korisnika javnih sredstava ostvaruje upravljanjem tim sredstvima na zakonit, ekonomičan, efikasan i efektivan način. Također, odgovoran je za izradu internih akata (koji se zasnivaju na svih pet komponenti sistema internih kontrola, podzakonskim aktima, standardima interne kontrole i dobrim praksama interne kontrole) i za implementaciju sistema finansijskog upravljanja i kontrole (u daljem tekstu: FUK) u svim organizacionim jedinicama institucije, poštujući principe zakonitosti, finansijskog upravljanja i transparentnosti, u skladu sa standardima interne kontrole.

Kontrolno okruženje osnov je svih komponentata COSO modela, koje, između ostalog, uključuje: određivanje misije i ciljeva, organizacijsku strukturu (uključujući dodjelu ovlaštenja i odgovornosti te uspostavu odgovarajućih linija izvještavanja), te pisana pravila i praksu upravljanja ljudskim potencijalima.

U vezi sa dizajniranjem kontrolnog okruženja, revizijom smo utvrdili da se godišnjim planovima rada aktivnosti ne planiraju po organizacionim jedinicama, da se zadaci ne dodjeljuju po pojedinom zaposleniku, te da linije izvještavanja u Zavodu nisu jasno uspostavljene. Direktor je imenovao koordinatora za FUK 30. 6. 2020. godine, iako je rok za njegovo imenovanje bio u 2017. godini.

Aktivnosti koje su navedene u Programu rada za 2019. godinu nisu usklađene sa aktivnostima za koje su sredstva odobrena budžetom. Programi utroška namjenskih sredstava za 2019. godinu nisu doneseni.

U Zavodu se ne identificiraju rizici koji mogu uticati na realizaciju ciljeva, ne vrši se procjena njihove vjerovatnoće i uticaja, nije uspostavljen registar rizika, te nije donesena strategija upravljanja rizicima.

Kontrolne aktivnosti temelje se na pisanim pravilima i principima, postupcima i drugim mjerama koje se uspostavljaju radi ostvarenja ciljeva korisnika javnih sredstava smanjenjem rizika na prihvatljiv nivo. Mapa poslovnih procesa nije izrađena, a za značajan dio procesa koji se odnose na obavljanje poslova iz nadležnosti nisu donesene pisane procedure (upravljanje imovinom, realizacija kapitalnih projekata i slično). Pojedini interni akti nisu usaglašeni sa propisima koji su na snazi. Pravilnik o plaćama, naknadama plaća i drugim materijalnim pravima zaposlenih u Zavodu iz 2015. godine nije usklađen sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti Kantona Sarajevo i Uredbom o naknadama koje nemaju karakter plaće, iako je članovima 38. i 47. navedenog Zakona utvrđena obaveza rukovodilaca organa državne službe da usklade pravilnike o plaćama i naknadama u roku od 30 dana od dana donošenja Uredbe o naknadama koje nemaju karakter plaće.

³ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 75/16

⁶ COSO model je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. Ovaj model definiše internu kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo zajedno sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da osigura razumno uvjerenje da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je osigurana pouzdanost finansijskog izvještavanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

Nisu uspostavljene pomoćne knjige (analitičke evidencije) za svu materijalnu i nematerijalnu imovinu i potraživanja, zbog čega nije postupljeno u skladu sa odredbama članova 20. i 22. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH⁷ i članom 7. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH.⁸ Nije identifikovana sva imovina, niti je uspostavljena potpuna evidencija imovine kojom raspolaže Zavod, što je obaveza koja proizilazi iz Zakona o imovini Kantona i Uredbe o evidenciji imovine Kantona. Za potraživanja nije omogućeno praćenje zaduženja po dužnicima, kontrola naplate i praćenje njihovog dospijeca. **Zbog toga nije obezbijeđena mogućnost provođenja internih računovodstvenih kontrolnih postupaka i usklađivanja podataka sa glavnim knjigom trezora.**

Nije izvršen potpun godišnji popis imovine i obaveza, niti je u poslovnim knjigama izvršeno usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim, što nije u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH.

Ne vrši se praćenje i kontrola utroška namjenskih i drugih prihoda, ne vode se analitičke evidencije o razgraničenjima, a ne vrši se ni usaglašavanje stanja iskazanih razgraničenih prihoda i stanja na namjenskim podračunima koji su otvoreni za obavljanje poslova iz nadležnosti Zavoda. Za otvorene podračune u okviru Jedinstvenog računa Trezora Kantona (u daljem tekstu: JRT) ne vodi se posebno knjigovodstvo i ne sačinjavaju se periodični i godišnji izvještaji, kako je propisano Instrukcijom o planiranju i korištenju sredstava sa posebnih transakcijskih računa otvorenih kao podračuna u okviru Jedinstvenog računa Trezora Kantona.⁹ Napominjemo da je ova Instrukcija donesena 2006. godine, a da u Kantonu nije donesena nova, usklađena sa propisima koji su na snazi.

Zavod nije poduzeo ni aktivnosti u saradnji sa Ministarstvom finansija Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Ministarstvo finansija), kako bi se u računovodstvenom sistemu omogućilo praćenje rashoda i izdataka po programima, projektima i aktivnostima (namjenska sredstva, kapitalni projekti i slično).

Članom 1. stav 2) Računovodstvenih politika za budžetske korisnike i Trezor Kantona utvrđeno je da su budžetski korisnici u čijem poslovanju se pojavljuju drugačiji odnosi i poslovni događaji, koji zahtijevaju dodatna pravila za knjiženje, dužni donijeti svoje računovodstvene politike kojima se reguliše navedeno, s tim da ne mogu odstupati od zakona i drugih propisa i ovih Računovodstvenih politika. Iako Zavod obavlja specifične poslove, koje zahtijevaju dodatna pravila za njihovo knjiženje, nije donio vlastite računovodstvene politike.

Zavod nije dosljedno postupao ni u skladu sa Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i Trezor Kantona. Pored ostalog, nije vršen prenos potraživanja po isteku ugovorenog roka za naplatu na sumnjiva i sporna potraživanja.

Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema FUK nije sačinjen, niti su utvrđene aktivnosti koje se planiraju poduzeti na uspostavljanju ovog sistema, što nije u skladu s članom 14. Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

Zbog svega navedenog, konstatujemo da Zavod nije uspostavio funkcionalan sistem internih kontrola koji se zasniva na COSO modelu, u skladu s propisima koji to regulišu, što je rezultiralo i greškama u finansijskim izvještajima i neusklađenošću sa zakonskom regulativom.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sačinjena je i dostavljena Ministarstvu finansija, u skladu s članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuke:

- ***poduzeti aktivnosti koje se odnose na izradu mape poslovnih procesa, donošenje pisanih procedura, upravljanje rizicima, izvještavanje i druge aktivnosti kako bi se uspostavio sistem internih kontrola zasnovan na COSO modelu, u skladu sa odredbama Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH;***

⁷ „Sl. novine FBiH“, br.83/09

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 34/14

⁹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 10/06

- *uspostaviti pomoćne knjige, odnosno analitičke evidencije materijalne i nematerijalne imovine i potraživanja, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH;*
- *donijeti vlastite računovodstvene politike za specifične poslovne događaje koji proizilaze iz obavljanja poslova iz nadležnosti Zavoda, u skladu s Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i Trezor Kantona.*

Interna revizija

Internu reviziju obavlja zajednička Jedinica za internu reviziju koja je uspostavljena pri Ministarstvu finansija. U 2019. godini obavljena je interna revizija „Imovina Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo – stanovi“, kojom su utvrđeni nedostaci u funkcionisanju internih kontrola i date preporuke za njihovo otklanjanje. Između ostalog, konstatovano je da nije potvrđeno da se ovom imovinom upravlja sistemski i planski, te da nisu donesene pisane procedure kojima se uređuje proces upravljanja stanovima kojima raspolaže Zavod. Nisu prezentirani ni aktuelni zemljišnoknjižni izvaci i izvaci iz knjige položenih ugovora kojima se dokazuju prava na predmetnim nekretninama.

Prevenција korupcije

Akcionim planom za borbu protiv korupcije Vlade Kantona za period 2015–2019,¹⁰ između ostalog, predviđeno je i revidiranje planova djelovanja protiv korupcije svih organa uprave i stručnih službi u Kantonu. Zavod nije donio plan integriteta, koji predstavlja interni antikoruptivni dokument čija je svrha sprečavanje korupcije smanjenjem rizika za nastanak korupcije i drugih nepravilnosti, niti je donio plan djelovanja protiv korupcije.

U skladu sa Odlukom o Bazi podataka o javnim nabavkama za korisnike Budžeta u Kantonu,¹¹ čije uspostavljanje predstavlja jednu od antikoruptivnih aktivnosti, svi budžetski korisnici obavezni su da evidentiraju podatke o postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima sa dobavljačima u navedenoj Bazi. U 2019. godini Zavod nije postupio u skladu sa odredbama ove Odluke, te nisu uneseni svi zahtijevani podaci o javnim nabavkama.

Zbog navedenog, konstatujemo da Zavod nije poduzeo aktivnosti iz svoje nadležnosti koje se odnose na borbu protiv korupcije u Kantonu.

Preporuka:

- *donijeti plan djelovanja protiv korupcije i plan integriteta Zavoda, te poduzimati ostale aktivnosti koje su kantonalnim propisima planirane s ciljem smanjenja rizika za nastanak korupcije i drugih nepravilnosti.*

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI

Poslovi koje Zavod obavlja utvrđeni su Zakonom o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona (u daljem tekstu: Zakon).

U skladu sa ovim Zakonom, Zavod vrši određene stručne i druge poslove, u ime i za račun Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton), koji pretežno zahtijevaju primjenu stručnih i naučnih metoda rada i sa njima povezane upravne poslove, koji se odnose na:

- realizaciju projekata građenja od interesa za Kanton, počevši od podnošenja prijedloga za eksproprijaciju nekretnina i zahtjeva za preuzimanje i dodjelu potrebnog zemljišta, do dobijanja upotrebne dozvole;
- opremanje građevinskog zemljišta za građenje prema uslovima iz urbanističke saglasnosti koju izdaje Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša;
- uspostavljanje, vođenje i ažuriranje analognog i digitalnog katastra komunalnih uređaja;
- pripremanje i opremanje građevinskog zemljišta koje mu odlukom ili ugovorom povjere općine u Kantonu i Grad Sarajevo;

¹⁰ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 41/15

¹¹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 49/16

- upravljanje i raspolaganje imovinom Zavoda u skladu s namjenom utvrđenom zakonom;
- računovodstvo sredstava uređenja građevinskog zemljišta, naknade za pogodnosti i posebne naknade iz osnova legalizacije bespravno izgrađenih objekata;
- zastupanje u upravnim i sudskim postupcima koji proizađu iz obavljanja poslova iz djelokruga Zavoda;
- obavljanje i drugih stručnih poslova iz nadležnosti Kantona u oblasti izgradnje infrastrukture i uređenja građevinskog zemljišta koje mu povjeri Kanton.

U izvještaju o radu i finansijskom poslovanju, sačinjenom u junu 2020. godine, navedeni su poslovi koje je Zavod obavljao u 2019. godini.

U dijelu izvještaja koji se odnosi na uređenje gradskog građevinskog zemljišta i realizacije kapitalnih investicija – priprema, u 2019. godini poduzimane su aktivnosti na realizaciji sedam kapitalnih projekata, kao što su II faza regulacionog plana „Poslovna zona Šip“, I transverzala, Južna longitudinala i drugo. Zavod u ovim postupcima rješava imovinskopravne odnose, obavlja aktivnosti u smislu povjeravanja uređenja gradskog građevinskog zemljišta, pokreće postupke eksproprijacije i drugo.

Zakonom je predviđeno i obavljanje poslova kao što je računovodstvo naknade za pogodnost dodijeljenog građevinskog zemljišta (renta), koje je Zavod vršio u periodu do 2005. godine, od kada ove poslove obavljaju jedinice lokalne samouprave. U poslovnim knjigama Zavoda još uvijek su iskazana potraživanja po ovom osnovu, koja su u najvećoj mjeri utužena.

U dijelu koji se odnosi na realizaciju kapitalnih investicija – izvođenje, navedeno je da je Zavod vršio nadzor nad izvođenjem radova nad 332 projekta koja se odnose na sanacije klizišta, izgradnje javne rasvjete, održavanja saobraćajnica, mreže vodovoda i kanalizacije, izgradnju objekata i drugo.

Iako to Zakonom nije propisano, niti mu je u nadležnosti, Zavod sa općinama sa područja Kantona zaključuje sporazume o realizaciji značajnog broja projekata. Općine ove projekte finansiraju na način da Zavodu doznačavaju sredstva koja se evidentiraju kao kapitalni transferi. Sporazumi se u najvećoj mjeri odnose na projekte izvođenja radova na sanaciji i održavanju klizišta, te rekonstrukciju javne rasvjete.

Prema sporazumima sa općinama, Zavod je preuzeo ulogu implementatora i ugovornog organa za ove projekte, s obzirom na to da se obaveo provoditi postupke javnih nabavki, iako mu to prema članu 24. Zakona nije u nadležnosti, niti je bilo osnova da ih prema važećim propisima o javnim nabavkama provodi. S tim u vezi, napominjemo da je članom 6. stav (4) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke¹² predviđeno da „u slučaju da ugovorni organ ne može imenovati komisiju zbog nedostatka kadrova, postupak nabavke u ime ugovornog organa može sprovesti drugi ugovorni organ, a na osnovu zaključenog sporazuma“. Čak i da su ovi poslovi u nadležnosti Zavoda, smatramo da nisu ispunjeni uslovi da ih obavlja, jer ne postoje valjani razlozi i argumentovani dokazi da općine ne raspolažu potrebnim kadrovima za provođenje postupaka javnih nabavki iz njihove nadležnosti kao ugovornih organa. Međutim, na ovaj način su općine, ali i još neki drugi kantonalni budžetski korisnici, kao stvarni ugovorni organi, svu odgovornost u vezi nabavki za vlastite potrebe prenijele na Zavod i na taj način povećale obim poslova uposlenika, a što direktno utiče na efikasnost u obavljanju redovnih, stručnih i drugih poslova iz njihove nadležnosti. Napominjemo da u ovakvim slučajevima ugovorni organi, shodno članu 4. stav (3) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke, imaju pravo da angažuju stručnjake, u svojstvu vanjskih saradnika, koji bi učestvovali u radu komisija.

Na osnovu zahtjeva Zavoda iz 2006. godine, Vlada Kantona je Zaključkom odobrila realizaciju projekta „Baza podataka klizišta u Kantonu“. Baza podataka je formirana i objavljena na web-stranici Zavoda. U njoj su evidentirani podaci zaključno sa februarom 2017. godine. Prema posljednjim podacima, u Kantonu je u 2017. godini bilo evidentirano 879 klizišta. Napominjemo da se podaci o klizištima i izvršenim sanacijama nisu ažurirali u narednim godinama, iako su Programom uređenja gradskog građevinskog zemljišta i realizaciju kapitalnih investicija za 2018. godinu planirane aktivnosti u ovom dijelu.

¹² „Sl. glasnik BiH“, br. 103/14

Iako je propisima i internim aktima utvrđeno da Zavod donosi programe utroška sredstava uređenja gradskog građevinskog zemljišta i posebne naknade za legalizaciju građevina, ovi programi za 2019. godinu nisu doneseni.

Zakonom o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija utvrđeno je da Zavod obavlja određene poslove, kao što je računovodstvo naknade za pogodnost dodijeljenog građevinskog zemljišta (renta), koji predstavljaju poslove jedinica lokalnih samouprava, zbog čega smatramo da taj Zakon u ovom dijelu nije usklađen sa važećim propisima.

Zavod u značajnom dijelu obavlja i poslove koji mu, prema Zakonu o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona, nisu u nadležnosti. Radi se o poslovima provođenja javnih nabavki za druge ugovorne organe, o čemu je šire konstatovano u tački 8. Izvještaja, i sanacije klizišta i rekonstrukcije javne rasvjete za potrebe općina s područja Kantona. Obavljanje poslova koji nisu u direktnoj nadležnosti Zavoda utiče na efikasnost obavljanja stručnih poslova koje Zavod treba da obavlja, kao što je rješavanje imovinskopravnih odnosa imovine kojom on upravlja, vršenje nadzora u postupcima realizacije kapitalnih investicija i drugo.

Preporuka:

- *potrebno je da Zavod obavlja poslove iz nadležnosti, koji su propisani Zakonom o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona, a internim aktima uredi procedure obavljanja poslova iz nadležnosti.*

6. PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE

Budžetom Kantona za 2019. godinu¹³ Zavodu su odobrena sredstva u iznosu od 7.033.137 KM. Izmjenama i dopunama Budžeta Kantona sredstva su povećana na 28.139.686 KM.

Odobrena sredstva odnose se na izdatke za nabavku stalnih sredstava i rekonstrukciju (19.866.695 KM), tekuće transfere (5.000.300 KM), bruto plaće, naknade plaća, naknade troškova zaposlenih i doprinose (2.054.236 KM), izdatke za materijal i usluge (1.218.255 KM) i kapitalne transfere (200 KM).

Iz tekuće rezerve Vlade Kantona u 2019. godini Zavodu je odobreno 29.484 KM. Preraspodjelama na osnovu Zaključaka Vlade Kantona raspoloživa sredstva su umanjena za 206.462 KM. Na osnovu zahtjeva Zavoda za povećanje budžeta po osnovu ostvarenih, a neplaniranih transfera, zaključkom Vlade Kantona o „unosu uplaćenih transfera“ (koji se u najvećoj mjeri odnose na primljene kapitalne transfere od općina), odobren je unos ovih sredstava u budžet u iznosu od 2.244.969 KM. Raspoloživa sredstva za 2019. godinu iznosila su 30.207.677 KM.

Za potrebe Zavoda otvorena su četiri podračuna u okviru JRT-a Kantona, na koje se izdvajaju namjenska sredstva i transferi uplaćeni za posebne namjene (u najvećoj mjeri za kapitalne projekte), a neutrošeni iznos prihoda i primitaka se razgraničava. Zbog navedenog, svi prihodi koje Zavod ostvari tretiraju se kao namjenski prihodi i primitci. Međutim, za pojedine prihode i primitke (kao što su primitci od prodaje imovine) nisu nam prezentirani akti kojima se utvrđuje njihova namjena i uređuje način njihovog knjigovodstvenog evidentiranja.

S obzirom na to da se u budžetu rashodi i izdaci iskazuju po izvorima sredstava, prvobitno donesenim budžetom Zavoda za 2019. godinu (7.033.137 KM), planirani su rashodi i izdaci iz budžetskih sredstava u iznosu od 2.784.437 KM, iz primljenih transfera u iznosu od 4.048.700 KM i iz primitaka u iznosu od 200.000 KM. Rashodi i izdaci iz namjenskih sredstava nisu ni planirani. Oni su zaključkom Vlade Kantona naknadno „stavljani na raspolaganje“ Zavodu za korištenje u predviđene namjene. Ovo je razlog što su izmjenama i dopunama budžeta Zavoda odobrena značajno veća sredstva u odnosu na prvobitno planirana, i to u iznosu od 28.139.686 KM.

¹³ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 6/19 i 26/19

Naime, pri donošenju Budžeta Kantona, Ministarstvo finansija je u instrukciji broj 1 navelo da razgraničeni prihodi (neutrošeni namjenski prihodi) nisu predmet planiranja u Dokumentu okvirnog budžeta. U budžetskoj instrukciji broj 2 navedeno je da prilikom planiranja donacija, transfera i namjenskih prihoda budžetski korisnici ne trebaju planirati razgraničene prihode, jer će oni po završnom računu za 2018. godinu posebnim zaključkom Vlade Kantona biti stavljeni budžetskim korisnicima na raspolaganje u 2019. godini. U njoj je navedeno i da budžetski korisnici planiraju donacije i transfere za koje posjeduju potpisan ugovor, sporazum ili slično, kao i donacije i transfere za koje pretpostavljaju da će biti ostvarene na osnovu dugogodišnje saradnje sa davaocima ovih sredstava.

Očekivani primljeni i neutrošeni namjenski prihodi (kao što je prihod od posebne naknade za legalizaciju) budžetom se ne planiraju, kao ni s njima povezani rashodi i izdaci.

Članom 14. Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona za 2019. godinu (u daljem tekstu: Zakon o izvršavanju Budžeta) utvrđeno je da se donacije, transferi, namjenski prihodi i primici koji nisu utrošeni u 2018. godini razgraničavaju i po usvajanju godišnjeg obračuna Budžeta Kantona Sarajevo za 2018. godinu odlukom Vlade Kantona unose se u Budžet naredne godine. Na ovaj način budžetski korisnici razgraničena sredstva ne mogu koristiti sve do donošenja zaključka Vlade Kantona o njihovom unosu u budžet, iako su raspoloživa.

Dokument okvirnog budžeta ne sadrži realne prognoze budžetskih sredstava i izdataka za naredne tri godine. Prijedlog budžeta Zavoda za 2019. godinu ne sadrži potpune podatke o namjenskim prihodima, iako je članom 20. Zakona o budžetima u FBiH utvrđeno da prijedlog finansijskog plana (budžeta) sadrži namjenske i vlastite prihode i primitke budžetskih korisnika, kao i s njima povezane rashode i izdatke. Nacrt i usvojeni budžet ne sadrže detaljan prikaz svih javnih prihoda i primitaka budžeta, kao ni rashoda i izdataka, kako je utvrđeno članovima 11. i 26. Zakona o budžetima u FBiH.

Navedeno nije u skladu sa Uputstvom o izvršavanju budžeta sa jedinstvenog računa Trezora,¹⁴ kojim je utvrđeno da su budžetski korisnici dužni u svom budžetu, za otvorene podračune u okviru JRT-a, planirati prihode i rashode, odnosno primitke i izdatke, te da ukupni planirani rashodi (izdaci) u jednoj fiskalnoj godini moraju biti jednaki ukupno planiranim prihodima (primitcima).

Ukupno izvršenje budžeta (rashodi i izdaci) na 31. 12. 2019. godine iznosi 4.874.810 KM, što je samo 17% ukupno odobrenog budžeta, odnosno 16% raspoloživih sredstava. Najznačajnije odstupanje odnosi se na izdatke za nabavku stalnih sredstava. Izmjenama i dopunama budžeta za ovu namjenu predviđeno je ukupno 19.866.695 KM (u najvećoj mjeri iz namjenskih sredstava i transfera), raspoloživa sredstva za nabavku stalnih sredstava za 2019. godinu iznosila su 21.657.524 KM, a izvršenje samo 2.274.459 KM.

Razlozi značajnog neizvršenja budžeta dijelom se odnose na spore procedure rješavanja imovinskopravnih poslova i sudskih postupka u kojima se kao jedna od strana pojavljuje Zavod, dijelom zbog planiranih, a nerealiziranih postupaka javnih nabavki, kao i zbog toga što se u budžet unose svi razgraničeni prihodi i primici, **nezavisno od toga da li je programom rada planiran njihov utrošak, odnosno realizacija.**

Metodologija izrade i donošenja godišnjih programa rada i godišnjih izvještaja o radu Vlade Kantona, kantonalnih ministarstava, samostalnih kantonalnih uprava i samostalnih kantonalnih upravnih organizacija u sastavu kantonalnog ministarstva uređena je Odlukom o metodologiji izrade i donošenja programa rada i izvještaja o radu Vlade Kantona i kantonalnih organa koju je donijela Vlada Kantona.¹⁵

Prijedlog programa rada Zavoda za 2019. godinu Vladi Kantona dostavljen je 30. 10. 2018. godine, a utvrđeni rok za dostavljanje bio je 15. 10. 2018. godine. Program rada za 2019. godinu direktor je usvojio 16. 5. 2019. godine, a Vlada Kantona 30. 5. 2019. godine. Izvještaj o radu Zavoda za 2019. godinu dostavljen je Vladi Kantona 23. 6. 2020. godine, iako je rok bio 31. 1. 2020. godine.

¹⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 34/16

¹⁵ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 29/12, 11/17 i 8/18

Zavod nije postupio u skladu sa Odlukom o metodologiji izrade i donošenja programa rada i izvještaja o radu Vlade Kantona i kantonalnih organa u dijelu koji se odnosi na poštivanje rokova pri izradi programa rada i izvještaja o radu.

Preporuke:

- *za razgraničene prihode po osnovu neutrošenih namjenskih sredstava, koji se prenose u narednu godinu, potrebno je istovremeno planirati rashode i izdatke budžetom i programom rada, u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Uputstva o izvršavanju budžeta sa Jedinstvenog računa Trezora;*
- *program rada i izvještaj o radu sačinjavati u rokovima propisanim Odlukom o metodologiji izrade i donošenja programa rada i izvještaja o radu Vlade Kantona i kantonalnih organa.*

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Zavod je sačinio godišnje finansijske izvještaje za 2019. godinu i u utvrđenom roku ih dostavio Finansijsko-informatičkoj agenciji. Nakon što ih je Finansijsko-informatička agencija ovjerila, dostavio ih je Ministarstvu finansija.

U Analizi iskaza, sačinjenoj uz godišnje računovodstvene izvještaje, nije data analiza odstupanja ostvarenih od planiranih prihoda, primitaka, finansiranja, rashoda i izdataka, kao ni detaljna analiza obaveza, kako je to propisano članovima od 30. do 32. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Nisu posebno obrazložena ni sumnjiva i sporna potraživanja, sa opisom mjera koje su poduzete radi naplate, iako ona čine značajan dio aktive u Bilansu stanja.

Stoga smatramo da Analiza iskaza ne sadrži sve elemente propisane Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Zavod nije prije sačinjavanja Godišnjih finansijskih izvještaja za 2019. godinu izvršio sva potrebna usaglašavanja potraživanja, obaveza, namjenskih prihoda i rashoda, odnosno primitaka i izdataka, te razgraničenja i novčanih sredstava na namjenskim podračunima koji su za potrebe Zavoda otvoreni u okviru JRT-a, zbog čega knjigovodstveno stanje nije usaglašeno sa stvarnim, te nije postupljeno u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.

Budžetski korisnici koji imaju otvorene podračune u okviru JRT-a, u skladu s članom 3. stav 7. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH za namjenska sredstva i donacije dužni su sastavljati periodične i godišnje izvještaje, uz pismeno obrazloženje o namjenskom utrošku sredstava s podračuna. Iako Zavod ima otvorena četiri podračuna u okviru JRT-a, za ova sredstva nisu sastavljani ni periodični izvještaji, ni godišnji izvještaj sa pismenim obrazloženjem.

Preporuka:

- *Analizu iskaza – tekstualni dio, uz godišnje računovodstvene izvještaje i izvještaje za namjenska sredstva za koja su otvoreni podračuni u okviru Jedinstvenog računa Trezora Kantona sačinjavati u skladu sa odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.*

7.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

7.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2019. godinu iskazani su prihodi u iznosu od 1.776.860 KM. Od ovog iznosa se na neporezne prihode – naknade i takse i prihode od pružanja javnih usluga odnosi 1.776.954 KM. Usaglašavanja i potrebne korekcije nisu izvršene prije sačinjavanja godišnjeg finansijskog izvještaja, te su prihodi od poreza iskazani u iznosu od -95 KM.

Prihodi i primici koje ostvaruje Zavod (neporezni prihodi, kapitalni transferi, primici) tretiraju se kao namjenski prihodi i primici čija namjena je utvrđena propisima, sporazumima i drugim aktima, te se njihov neutrošeni iznos razgraničava za korištenje narednog perioda. Međutim, za pojedine prihode i primitke nam nisu prezentirani akti kojima se utvrđuje njihova namjena, a Zavod nije donio računovodstvene politike kojima se uređuje način njihovog knjigovodstvenog evidentiranja.

Za prikupljanje prihoda iz nadležnosti Zavoda otvorena su četiri podračuna u okviru Jedinog računa Trezora. Pored računa za prikupljanje namjenskih prihoda po osnovu posebne naknade za legalizaciju građevina i kapitalne projekte Kantona i općina, otvoreni su i računi za prikupljanje prihoda po osnovu naknade za pogodnost dodijeljenog gradskog građevinskog zemljišta – renta i naknadu za uređenje gradskog građevinskog zemljišta. Na podračun „naknada za uređenje gradskog građevinskog zemljišta“, prenose se i druga sredstva, kao što su primici od prodaje stalnih sredstava, dio primljenih kapitalnih transfera za realizaciju projekata i drugo, što također nije definisano pisanim pravilima i procedurama.

U skladu s članom 48. Zakona o budžetima u FBiH, namjenski prihodi i primici koji nisu iskorišteni u prethodnoj godini prenose se u budžet za tekuću budžetsku godinu. Iz toga proizlazi da se prihod priznaje u visini u kojoj su sredstva utrošena.

Ističemo i da se programi utroška namjenskih sredstava ne donose, a Programom rada za 2019. godinu samo su taksativno nabrojani projekti koji se planiraju realizirati.

Prema prezentiranim podacima, u 2019. godini naplaćeno je 8.516.808 KM prihoda i primitaka, od čega se na neporezne prihode – naknade i takse i prihode od pružanja javnih usluga odnosi 1.003.515 KM (907.724 KM odnosi se na prihod od posebne naknade za legalizaciju), na kapitalne transfere za projekte Kantona i općina 2.598.555 KM, te na primitke od prodaje stalnih sredstava 4.914.738 KM.

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2019. godinu prihodi su priznati u iznosu od 1.776.954 KM, i to na poziciji neporeznih, čija struktura nam nije prezentirana, dok je preostali iznos prihoda i primitaka prenesen na konto razgraničenih prihoda.

U skladu s ranije navedenim propisima, namjenski prihodi i primici priznaju se u visini u kojoj su i utrošeni, odnosno koliko su iskazani rashodi i izdaci iz namjenskih prihoda i primitaka, a preostali, neutrošeni iznos, razgraničava se i prenosi u budžet naredne godine. Stoga se može zaključiti da je u 2019. godini utrošeno samo 1.776.954 KM neporeznih prihoda, koliko je i iskazano u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2019. godinu, te da nije bilo realizacije po osnovu uplaćenih transfera za kapitalne projekte Kantona i općina.

U skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, Zavod je dužan da za namjenska sredstva za koja ima otvorene podračune u okviru JRT-a sastavlja kvartalne i godišnje izvještaje, uz pismeno obrazloženje o namjenskom utrošku sredstava sa podračuna. Izvještaj o namjenskom utrošku ovih sredstava za period 1.1. – 31. 12. 2019. godine, koji nam je prezentiran, nije sačinjen u skladu sa odredbama Pravilnika i nije sadržavao tačne podatke.

Naknadno je sačinjen korigovani izvještaj o namjenskom utrošku sredstava, koji također nije sačinjen u propisanoj formi. U ovom izvještaju navedeno je da su ukupno utrošena namjenska sredstva 2.770.584 KM, koliko je iskazano i u Glavnoj knjizi Trezora. Od ovog iznosa, navedeno je da se na utrošak sredstava namjenskog računa naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta odnosi 1.605.228 KM, na kapitalne projekte Kantona i općina 727.300 KM, posebnu naknadu za legalizaciju građevina 438.028 KM i na rentu 28 KM.

U datoj strukturi iskazani su prihodi prema podračunima na koje se prenose, a ne prema vrsti prihoda, odnosno klasifikaciji utvrđenoj propisanim kontnim planom. Tako se, naprimjer, dio utrošenih sredstava namjenskog računa naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta odnosi na utrošak dijela neporeznih prihoda, a dio na utrošak primljenih kapitalnih transfera.

S obzirom na to da je utrošak namjenskih sredstava iskazan u iznosu od 2.770.584 KM, a da su u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2019. godinu priznati neporezni prihodi u iznosu od 1.776.954 KM, za šta nam nije dato obrazloženje, konstatujemo da namjenski prihodi nisu priznati u visini u kojoj su utrošeni, niti su u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2019. godinu klasifikovani na propisanim kontima, što nije u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH, Uputstva o izvršavanju budžeta sa Jedininstvenog računa Trezora i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- *namjenske prihode priznavati u visini u kojoj su utrošeni, u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH, Uputstva o izvršavanju budžeta sa Jedininstvenog računa Trezora i prema klasifikaciji propisanoj Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.*

7.1.1.1 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi koje ostvaruje Zavod u najvećoj mjeri se odnose na prihod po osnovu posebne naknade u postupku legalizacije građevina izgrađenih bez odobrenja za građenje i građevina privremenog karaktera (u nastavku: posebna naknada za legalizaciju građevina). Odlukom o legalizaciji građevina izgrađenih bez odobrenja za građenje i građevina privremenog karaktera¹⁶ utvrđena je namjena ovih sredstava. U 2019. godini naplaćeno je 907.724 KM prihoda po ovom osnovu.

U skladu sa članom 18. navedene Odluke, ova naknada se uplaćuje Zavodu, a prikupljena sredstva usmjeravaju se prema Programu koji usvaja Vlada Kantona, po prethodno pribavljenim mišljenjima općinskih načelnika, za sljedeće namjene: zaštitu izvorišta vode za piće, sanaciju klizišta na području Kantona, izradu planova prostornog uređenja i troškove provođenja ove Odluke.

Program utroška sredstava posebne naknade za legalizaciju za 2019. godinu nije donesen na način propisan Odlukom, nego su projekti koji su planirani za realizaciju u 2019. godini taksativno navedeni u Programu rada Zavoda za 2019. godinu, a „na osnovu zahtjeva općina“, kako je navedeno. U okviru Programa rada Zavoda za 2019. godinu planirano je da se, na osnovu zahtjeva općina, iz naplaćenih sredstava posebne naknade za legalizaciju građevina finansira sanacija nekoliko klizišta na području Kantona, ugradnja inklinometara na 50 specifičnih lokacija, otkup zemljišta u obuhvatu Spomenika prirode „Vrelo Bosne“ i izrada provedbeno-planske dokumentacije.

Zavod je sačinio pregled projekata ukupne vrijednosti od 832.020 KM, čija je realizacija planirana u 2019. godini iz ovih sredstava. **Nisu prezentirana mišljenja općinskih načelnika ni dokaz da je ovaj pregled/program utroška usvojila Vlada Kantona (osim što je dala saglasnost na program rada), zbog čega konstatujemo da program utroška namjenskih sredstava iz posebne naknade za legalizaciju građevina nije donesen u skladu sa Odlukom o legalizaciji građevina izgrađenih bez odobrenja za građenje i građevina privremenog karaktera.**

Izmjenama i dopunama budžeta planirani su izdaci za nabavku stalnih sredstava iz ovih namjenskih sredstava u iznosu od 4.341.136 KM. Nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje u koje namjene je planiran preostali dio sredstava koji je odobren budžetom, te konstatujemo da program rada nije povezan sa planiranim rashodima i izdacima utvrđenim budžetom.

Projekti čija je realizacija planirana u 2019. godini, u ukupnoj vrijednosti od 832.020 KM, iz ovih sredstava nisu ni realizirani. Ukupno utrošena sredstva iz posebne naknade za legalizaciju građevina u 2019. godini iznosila su 438.028 KM. Od ovog iznosa, 438.000 KM odnosi se na kapitalni transfer odobren Općini Vogošća. Kapitalni transferi općinama nisu planirani, nego je naknadnim preraspodjelama budžeta odobrena ova pozicija. S obzirom na to da se radi o namjenskim sredstvima, ukupno priznati prihod u 2019. godini iz posebne naknade za legalizaciju građevina trebao je iznositi koliko i realizovani rashodi.

¹⁶ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 6/06,18/07, 18/98, 35/12 i 51/15

7.1.1.2 Primljeni transferi

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2019. godinu primljeni kapitalni transferi iskazani su u iznosu od 1 KM, iz razloga što su sva primljena sredstva razgraničena. Naime, oni se evidentiraju na grupu konta 74, u skladu s odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Namjena ovih prihoda utvrđena je u najvećoj mjeri sporazumima i ugovorima o obavljanju određenih poslova, te se tretiraju kao namjenski, čiji se neutrošeni dio razgraničava i prenosi u naredne godine.

Općine i drugi korisnici u 2019. godini za realizaciju projekata uplatili su najmanje 2.598.555 KM, koji su u cijelosti razgraničeni. Dio uplaćenih kapitalnih transfera prenesen je na namjenski podračun „uređenje gradskog građevinskog zemljišta“, a dio na namjenski podračun na koji se izdvajaju novčana sredstva za kapitalne projekte Kantona i općina.

Zavod ne donosi programe utroška ovih sredstava. Nisu donesene ni procedure kojima se uređuje način njihovog prikupljanja, utroška i kontrole, a ne vodi se ni zbirna evidencija o njihovom utrošku po projektima. Ove evidencije vode se samo na nivou projekata, a način realizacije transfera uređen je zaključenim sporazumima o realizaciji kapitalnih transfera (u najvećoj mjeri sa općinama za sanaciju i održavanje klizišta i održavanje javne rasvjete).

Nisu uspostavljene potpune pomoćne evidencije, te nismo mogli potvrditi koji iznos razgraničenih prihoda se odnosi na neutrošene kapitalne transfere.

U 2019. godini utrošeni su i kapitalni transferi primljeni od općina ranijih godina. Naime, revizijom smo utvrdili da je Općina Novi Grad u decembru 2018. godine uplatila 550.000 KM za izvođenje radova na objektu Javna ustanova Dom zdravlja Kumrovec, od čega je najmanje 475.743 KM utrošeno u 2019. godini. Također, Javna ustanova Dom zdravlja Kantona za ove namjene uplatila je 232.709 KM, koje su također utrošene. Ovi transferi nisu priznati kao prihod tekuće godine.

S obzirom na navedeno, kapitalni transferi koji su utrošeni u 2019. godini u iznosu od najmanje 708.452 KM nisu istovremeno priznati i kao prihod tog perioda, zbog čega nije postupljeno u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Uputstva o izvršavanju budžeta sa JRT-a.

7.1.1.3 Primici

Primici od prodaje stalnih sredstava u glavnoj knjizi evidentirani su u iznosu od 4.941.834 KM, dok u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2019. godinu nisu iskazani, jer su u cijelosti razgraničeni kao neutrošeni namjenski prihod. U skladu s članom 15. Zakona o izvršavanju Budžeta, primici se uplaćuju na transakcijski račun Kantona, s kojeg se na zahtjev Zavoda prenose na namjenski podračun „naknada za uređenje gradskog građevinskog zemljišta“.

Primici od prodaje zemljišta u najvećoj mjeri odnose se na naknade za preuzeto zemljište od općina s područja Kantona. Zavod je na predmetnim zemljištima upisan kao vlasnik ili nosilac prava raspolaganja.

Revizijom smo utvrdili da na poziciji primitaka od prodaje stalnih sredstava nije bio iskazan primitak u iznosu od 156.500 KM po osnovu prodaje zemljišta Ambasadi države Katar, zbog čega on nije ni knjigovodstveno evidentiran na poziciji razgraničenja. Primitak je naplaćen na osnovu rješenja nadležne općinske službe Općine Centar iz 2008. godine, rješavajući po zahtjevu za utvrđivanje zemljišta potrebnog za redovnu upotrebu objekta. **Stoga konstatujemo da nije osigurano ni dosljedno postupanje u skladu s računovodstvenim politikama koje su u primjeni.**

Pravilnikom o načinu i uslovima raspolaganja nekretninama u vlasništvu Zavoda od 29. 10. 2018. godine utvrđeno je da će se sredstva ostvarena prodajom nekretnina u vlasništvu Zavoda neposrednom pogodbom ili u postupku javnog konkursa – licitacije, odnosno zasnivanjem prava građenja, prava služnosti ili davanjem nekretnine u zakup, koristiti putem programa uređenja gradskog građevinskog zemljišta.

Program uređenja gradskog građevinskog zemljišta i realizacije kapitalnih investicija za 2019. godinu nije donesen, za razliku od ranijih godina kada ga je, na prijedlog Zavoda, donosila Skupština Kantona. Ovaj program donesen je za 2018. godinu i u njemu je navedeno da će se obavljanje poslova vršiti po njemu do donošenja programa uređenja građevinskog zemljišta i realizacije kapitalnih investicija za 2019. godinu.

Zbog navedenog, konstatujemo da nije postupljeno u skladu sa Pravilnikom o načinu i uslovima raspolaganja nekretninama u vlasništvu Zavoda, u dijelu koji se odnosi na donošenje programa uređenja gradskog građevinskog zemljišta.

Iako je propisima i internim aktima utvrđeno donošenje programa utroška namjenskih sredstava, Zavod za 2019. godinu nije Vladi Kantona dostavio prijedlog programa utroška sredstava posebne naknade za legalizaciju građevina, što je bila obaveza u skladu sa Odlukom o legalizaciji građevina izgrađenih bez odobrenja za građenje i građevina privremenog karaktera. Nije donesen ni program uređenja gradskog građevinskog zemljišta, u skladu sa Pravilnikom o načinu i uslovima raspolaganja nekretninama u vlasništvu Zavoda, niti je donesen program realizacije kapitalnih investicija.

Zavod nije, u saradnji sa Ministarstvom finansija, uspostavio ni adekvatne pomoćne evidencije koje će omogućiti praćenje namjenskih prihoda iz nadležnosti Zavoda i njihovog utroška po vrstama, odnosno klasifikaciji utvrđenoj Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, kao ni praćenje stanja na podračunima koji su za ove namjene otvoreni u okviru JRT-a. Zato ne možemo potvrditi da je postupljeno u skladu sa odredbama Uputstva o izvršavanju budžeta sa Jedinstvenog računa Trezora, u dijelu koji se odnosi na odredbu da ukupni planirani rashodi (izdaci) u jednoj fiskalnoj godini moraju biti jednaki ukupno planiranim prihodima (primitcima) za koje su otvoreni podračuni u okviru JRT-a, iz čega slijedi da ukupni priznati rashodi (izdaci) moraju biti jednaki ukupno priznatim prihodima (primitcima).

Struktura neporeznih prihoda, koji su u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2019. godinu priznati u iznosu od 1.776.954 KM, nije nam prezentirana. Revizijom smo utvrdili da je u 2019. godini utrošeno najmanje 708.452 KM kapitalnih transfera, koji nisu iskazani kao prihod 2019. godine na propisnoj poziciji, te konstatujemo da se ne vode adekvatne evidencije o utrošku namjenskih prihoda. Zavod ne vrši usaglašavanje namjenskih prihoda i primitaka sa rashodima i izdacima, kao ni usaglašavanje razgraničenih prihoda i stanja na podračunima otvorenim u okviru JRT-a, zbog čega ne možemo potvrditi ni stanje iskazanih prihoda u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2019. godinu. Dakle, ne možemo potvrditi da je postupljeno u skladu sa odredbama Uputstva o izvršavanju budžeta sa Jedinstvenog računa Trezora.

Preporuka:

- *donositi programe utroška sredstava kojima se jasno utvrđuje vrsta namjenskih prihoda i primitaka i planirani rashodi i izdaci po osnovu istih, u skladu sa propisima kojima su namjenska sredstva u nadležnosti Zavoda i uređena.*

7.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2019. godinu iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 4.874.810 KM. Rashode i izdatke čine: plaće, naknade i doprinosi (1.793.187 KM), izdaci za materijal i usluge (337.653 KM), tekući transferi i drugi tekući rashodi (31.511 KM), kapitalni transferi (438.000 KM) i izdaci za nabavku stalnih sredstava (2.274.459 KM).

7.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih, iskazane u ukupnom iznosu od 1.636.039 KM, čine bruto plaće i naknade plaća, te naknade troškova zaposlenih.

Bruto plaće i naknade plaća iskazane su u iznosu od 1.391.325 KM. Njihov obračun vrši se u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti Kantona Sarajevo.¹⁷

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 244.714 KM. Prema strukturi, odnose se na naknade za topli obrok (118.288 KM), prevoz na posao i sa posla (39.958 KM), otpremnine (30.641 KM), regres za godišnji odmor (29.327 KM) i pomoć u slučaju smrti ili teže bolesti (26.500 KM).

Isplate naknada vrše se u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti Kantona Sarajevo i Uredbom o naknadama koje nemaju karakter plaće.¹⁸

7.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 337.653 KM. Njihovu strukturu čine: ugovorene i druge posebne usluge (155.601 KM), izdaci za tekuće održavanje (45.613 KM), izdaci za energiju (41.618 KM), izdaci za komunikaciju i komunalne usluge (30.873 KM), putni troškovi (21.690 KM) i ostali izdaci.

Ugovorene i druge posebne usluge najvećim dijelom odnose se na ostale izdatke za druge samostalne djelatnosti (78.973 KM), ostale nespomenute usluge i dažbine (19.294 KM), porez i doprinose obračunate na naknade od samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada (15.385 KM), usluge objavljivanja tendera i oglasa (13.743 KM) i izdatke za rad komisija (7.780 KM).

Izdaci za druge samostalne djelatnosti u najvećem dijelu odnose se na angažovanje lica po osnovu ugovora o djelu na poslovima digitalizacije, skeniranja i objedinjavanja podataka imovinskopravne arhive Zavoda i evidencije i uknjižbe zemljišta na kojem je nosilac raspolaganja Zavod u smislu Zakona o stvarnim pravima u iznosu od 62.300 KM. Ugovori za obavljanje ovih poslova zaključeni su uz prethodno date saglasnosti Vlade Kantona. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da su se predmetni poslovi obavljali tokom cijele godine i da su djelimično opisani u okviru radnih mjesta u sektoru za pripremu uređenja gradskog građevinskog zemljišta i sektoru za katastar komunalnih uređaja. **Ugovori o djelu se, po pravilu, zaključuju za jasno definisane poslove koji traju određeno vrijeme, zbog čega ne možemo potvrditi da je osnovano njihovo zaključivanje za poslove koji su sistematizovani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i koji se obavljaju u kontinuitetu tokom cijele godine. Stoga konstatujemo da zaključivanje ugovora o djelu za obavljanje redovnih poslova, koji su utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, nije u skladu sa odredbama Zakona o državnoj službi u Kantonu Sarajevo i Zakona o namještenicima u organima državne službe u FBiH.**

Preporuka:

- **za obavljanje poslova utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji angažovanje izvršilaca vršiti u skladu sa Zakonom o državnoj službi u Kantonu Sarajevo i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.**

7.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi planirani su budžetom u iznosu od 5.000.300 KM, a iz tekuće rezerve Budžeta Kantona izdvojeno je i dodatnih 28.984 KM na ovoj poziciji.

Sredstva u iznosu od 5.000.100 KM budžetom su planirana za izvršenje sudskih presuda iz namjenskih sredstava naknada za uređenje građevinskog zemljišta. Naime, Zavod obavlja i poslove zastupanja u upravnim i sudskim postupcima koji proizađu iz obavljanja poslova iz djelokruga Zavoda. Realizacija ovih sredstava u 2019. godini bila je samo 2.527 KM. U izvještaju o radu za 2019. godinu navedeno je da je za realizaciju određenih planiranih aktivnosti potreban duži period, između ostalog zbog nedostatka kadra i vremena potrebnog sudskim organima za rješavanje sporova.

¹⁷ „Sl. novine Kantona Sarajevo“ br. 5/19

¹⁸ „Sl. novine Kantona Sarajevo“ br. 17/19

Drugi tekući rashodi iskazani su u iznosu od 31.511 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu (1.239.104 KM) manje izvršenje za 97%. Najveći dio u iznosu od 28.984 KM odnosi se na knjigovodstveno evidentirane troškove advokata i zateznih kamata po izvršnim sudskim rješenjima.

7.1.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi budžetom su planirani u iznosu od samo 200 KM, i to iz namjenskih sredstava za realizaciju kapitalnih projekata Kantona i općina i uređenja gradskog građevinskog zemljišta, koja nisu realizirana. Ova pozicija uvećana je za 500 KM iz tekuće rezerve Budžeta Kantona i 438.000 KM unutrašnjim preraspodjelama, te su ukupno raspoloživa sredstva na 31. 12. 2019. godine iznosila 438.700 KM.

Iskazana realizacija u iznosu od 438.000 KM odnosi se na kapitalni transfer drugim nivoima vlasti iz namjenskih sredstava posebne naknade za legalizaciju građevina izgrađenih bez odobrenja i građevina privremenog karaktera.

Zavod je 20. 9. 2019. godine zaključio Sporazum sa Općinom Vogošća o sufinansiranju projekta sanacije klizišta i trajne regulacije dijela lijeve obale rijeke Ljubine. Ovim Sporazumom utvrđeno je da će Zavod sufinansirati projekat sanacije klizišta do iznosa 438.500 KM, koji je predviđen u programu rada Zavoda za 2019. godinu, a na osnovu Zaključka Vlade Kantona od 12. 9. 2019. godine.

7.1.2.5 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava planirani su u iznosu od 19.866.695 KM, a iskazani u iznosu od 2.274.459 KM. Niska realizacija u odnosu na plan dijelom je rezultat toga što se za iznos razgraničenih prihoda Budžetom Kantona ne planiraju rashodi i izdaci, već se nakon godišnjeg popisa i godišnjeg obračuna stavljaju na raspolaganje i unose u Budžet neutrošena sredstva, na osnovu zaključka Vlade Kantona. Na taj način se u Budžet unose i budžetskim korisnicima stavljaju na raspolaganje i sredstva za aktivnosti koje programima rada nisu bila ni planirane.

Izmjenama i dopunama budžeta, za izdatke za nabavku stalnih sredstava (nabavka zemljišta, rekonstrukcija i drugo) iz sredstava posebne naknade za legalizaciju građevina planirano je 4.341.136 KM, a realizacije u 2019. godini nije bilo. Za nabavku stalnih sredstava iz sredstava naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta i drugih prihoda i primitaka za koje se ranije donosio program utroška planirano je 5.845.950 KM, a realizirano 1.480.028 KM.

Iskazani izdaci za nabavke stalnih sredstava u 2019. godini odnose se na izdatke za rekonstrukciju i investiciono održavanje (1.431.836 KM), nabavku stalnih sredstava u obliku prava (396.736 KM), nabavku građevina (215.840 KM), nabavku opreme (177.049 KM) i nabavku zemljišta (52.998 KM).

U okviru izdataka za rekonstrukciju i investiciono održavanje najznačajniji iznos odnosi se na evidentirane fakture izvođača radova na objektu Javna ustanova Dom zdravlja Kumrovec.

Na poziciji nabavke stalnih sredstava u obliku prava iskazuju se fakture dobavljača koje se u najvećoj mjeri odnose na pružene usluge projektovanja, nadzora i druge usluge, a u vezi s projektima općina nabavke softvera i licenci i drugo.

Izdaci za nabavku građevina odnose se na fakture izvođača radova po projektu „Izvođenje građevinsko-zanatskih i instalaterskih radova na izgradnji Osnovne škole Aneks – II faza“.

Najveći dio izdataka za nabavku stalnih sredstava odnosi se na ulaganja u tuđa sredstva (klizišta i javna rasvjeta, kapitalni projekti Kantona). Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i Trezor Kantona propisano je da su budžetski korisnici, u čijem poslovanju se pojavljuju drugačiji odnosi i poslovni događaji koji zahtijevaju dodatna pravila za njihovo knjiženje, dužni donijeti svoje računovodstvene politike kojima se reguliše navedeno. Zavod nije donio vlastite računovodstvene politike kojima se uređuje način knjiženja i vođenja pomoćnih evidencija za specifične poslovne događaje proizašle iz obavljanja poslova iz nadležnosti Zavoda, uključujući i ulaganja u tuđa stalna sredstva.

7.2 BILANS STANJA

7.2.1 Gotovina i kratkoročna potraživanja

Gotovina na transakcijskim računima u Bilansu stanja na 31. 12. 2019. godine iskazana je u iznosu od 141.200 KM. Ovaj iznos odnosi se na deponovana sredstva kod „Raiffeisen banke“ BiH d.d. Sarajevo za ekspropirirane nekretnine po rješenju iz 1999. godine i Zapisniku o usmenoj raspravi iz 2000. godine. Iako je članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH propisano godišnje usaglašavanje, ovo stanje nije usaglašeno sa „Raiffeisen bankom“ BiH d.d. Sarajevo na 31. 12. 2019. godine, već je prezentirana potvrda stanja na prethodni datum bilansa.

Stanje novčanih sredstava na 31. 12. 2019. godine, na četiri podračuna u okviru JRT-a kojima raspolaže Zavod, iznosi 4.043.971 KM i iskazano je u Glavnoj knjizi na organizacijskoj jedinici „trezor“. Ovaj iznos odnosi se na podračune otvorene za: naknadu za uređenje gradskog građevinskog zemljišta (2.849.520 KM), posebnu naknadu za legalizaciju građevina izgrađenih bez odobrenja za građenje i građevina privremenog karaktera (607.618 KM), kapitalne projekte Kantona i općina (566.595 KM) i naknadu za pogodnost dodijeljenog gradskog građevinskog zemljišta – renta (18.875 KM). Ova stanja usaglašena su sa stanjima iskazanim na bankovnim izvodima.

Stanje namjenskih novčanih sredstava na 31. 12. 2019. godine veće je od iskazanog za 24.200.000 KM. Naime, Vlada Kantona je, u skladu sa Zakonom o investiranju javnih sredstava u FBiH, u decembru 2019. godine investirala ova sredstva. Uključujući prenesena, stanje novčanih sredstava po namjenskim računima na 31. 12. 2019. godine je sljedeće: naknada za uređenje gradskog građevinskog zemljišta (17.849.520 KM), posebna naknada za legalizaciju građevina izgrađenih bez odobrenja za građenje i građevina privremenog karaktera (5.307.618 KM), kapitalni projekti Kantona i općina (5.066.595 KM) i naknada za pogodnost dodijeljenog gradskog građevinskog zemljišta – renta (18.875 KM), što je ukupno 28.243.971 KM.

Napominjemo da na račun za kapitalne projekte Kantona i općina u najvećoj mjeri sredstva uplaćuju općine za realizaciju projekata sanacije klizišta i rekonstrukcije i održavanja javne rasvjete. Za pojedine kapitalne projekte prenos sredstava vrši se na namjenski račun za uređenje gradskog građevinskog zemljišta. Svi ovi prihodi tretiraju se kao namjenski, jer im je namjena utvrđena propisima ili zaključenim sporazumima i ugovorima. Internim aktima Zavoda nisu propisane procedure i nije jasno definisano za koje projekte će se sredstva uplatiti na koji namjenski račun. Programi utroška namjenskih sredstava se ne donose, kao ni programi kapitalnih investicija sa podacima o planiranim aktivnostima, te planiranim sredstvima za njihovu realizaciju.

Revizijom smo utvrdili da je stanje ovih sredstava (isključujući deponovana sredstva) veće od iskazanog za najmanje 315.490 KM, koliko iznose ostvareni prihodi koji se prenose na namjenske podračune u decembru 2019. godine. Naime, uplaćena novčana sredstva (naplaćeni prihod), kojima raspolaže Zavod, sa depozitnog računa Kantona prenose se na transakcijski račun. Zavod najmanje jednom mjesečno dostavlja zahtjev Ministarstvu finansija za prenos ovih sredstava na namjenske podračune. Ovi zahtjevi ne podnose se u mjesecu na koji se odnose, te je stanje na podračunima manje za iznos sredstava za koja nije izvršen prenos sa transakcijskih računa. Zahtjev za prenos uplaćenih sredstava na namjenske podračune u decembru 2019. godine podnesen je tek 23. 1. 2020. godine. Zato za najmanje 315.490 KM namjenskih sredstava nije izvršen prenos na namjenske podračune do 31. 12. 2019. godine, te konstatujemo da se ni u ovom dijelu ne vrši usaglašavanje, niti su uspostavljene adekvatne kontrole.

Preporuka:

- *zahtjeve za prenos novčanih sredstava sa transakcijskih računa na podračune vršiti blagovremeno, u periodima na koje se odnose, a njihovo stanje usaglašavati sa stanjem neutrošenih, odnosno razgraničenih prihoda i primitaka.*

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 16.416.985 KM i u najvećoj mjeri odnose se na potraživanja za isporučene robe i usluge (11.532.630 KM), sumnjiva i sporna (4.813.334 KM) i potraživanja za unaprijed plaćenu robu i usluge – date avanse (43.919 KM).

Potraživanja za isporučene robe i usluge odnose se na potraživanja po osnovu: posebne naknade za legalizaciju građevina (11.034.819 KM), naknade za pogodnost dodijeljenog gradskog građevinskog zemljišta – rente (300.930 KM), uređenje gradskog građevinskog zemljišta (191.744 KM) i zakupa (5.136 KM).

Vođenje pomoćnih knjiga, odnosno analitičkih evidencija, propisano je odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Zavod ne vodi pomoćne knjige ovih potraživanja, odnosno nije uspostavio njihove analitičke evidencije. Za pojedina potraživanja (renta, uređenje gradskog građevinskog zemljišta i zakup) prezentirane su određene, ali nepotpune evidencije, dok za potraživanja po osnovu posebne naknade za legalizaciju bespravno izgrađenih građevina one nisu uspostavljene ni na ovaj način. **Zbog toga nije omogućeno praćenje zaduženja po dužnicima, kontrola plaćanja i praćenje dospijeća potraživanja, te konstatujemo da Zavod ne vodi pomoćne knjige na način definisan propisima koji čine okvir finansijskog izvještavanja za budžetske korisnike Kantona.**

Potraživanja po osnovu posebne naknade za legalizaciju građevina izgrađenih bez odobrenja za građenje i građevina privremenog karaktera, iskazana u iznosu od 11.034.819 KM, evidentiraju se na osnovu rješenja koje izdaje nadležni organ – općinska služba. Posebna naknada koja je utvrđena rješenjem uplaćuje se Zavodu. Dinamika plaćanja utvrđuje se rješenjem, u cjelokupnom iznosu ili najviše u 24 jednake rate. Za ovu namjenu otvoren je i podračun u okviru JRT-a, s obzirom na to da je kantonalnim propisima utvrđeno na koji način se ova sredstva mogu trošiti.

Za ova potraživanja uopće nisu uspostavljene analitičke evidencije (pomoćna knjiga), te nam nije prezentiran pregled na koja rješenja i koje obveznike se odnose. Knjiga izlaznih faktura, koja se vodi u pisanom obliku, također ne daje ove podatke. U pojedinim slučajevima, za uplate koje vrše obveznici ove naknade, Zavod nema ni knjigovodstveno evidentirana rješenja, odnosno iskazano potraživanje, a ono se ipak knjigovodstveno evidentira kao smanjenje iskazanih potraživanja i razgraničenja. Na osnovu uvida u uzorak uplata u 2019. godini, za iznos od najmanje 64.431 KM umanjena su potraživanja, a da predmetna rješenja nisu zaprimljena i evidentirana kao potraživanje. Zbog toga je stanje knjigovodstveno evidentiranih potraživanja umanjeno, iako se uplate ne odnose na njih.

Na osnovu zahtjeva da se prezentira analitički pregled potraživanja po osnovu posebne naknade za legalizaciju građevina, dat nam je samo pregled zaduženja po općinama, uz napomenu da su izvršene uplate u iznosu od 594.280 KM, za koje rješenja uopće i nisu evidentirana, odnosno nisu dostavljena u Zavod. **Ne vrši se usaglašavanje stanja sa općinskim službama, koje kao nadležni organi izdaju ova rješenja. Zbog navedenog, revizijom nismo potvrdili stanje iskazanih potraživanja po osnovu posebne naknade za legalizaciju, kao ni stanje dijela razgraničenja koja se također umanjuju pri uplatama obveznika.**

Za potraživanja po osnovu posebne naknade za legalizaciju građevina nisu uspostavljene analitičke evidencije, ne vrši se usaglašavanje sa nadležnim općinskim službama koje izdaju rješenja o ovim naknadama, ne vrši se kontrola plaćanja i praćenje dospijeća potraživanja, zbog čega ne možemo potvrditi njihovo iskazano stanje u iznosu od 11.034.819 KM.

Potraživanja po osnovu naknade za pogodnost dodijeljenog gradskog građevinskog zemljišta – rente i uređenja gradskog građevinskog zemljišta u najvećoj mjeri odnose se na potraživanja po osnovu ugovora zaključenih prije 2005. godine, u skladu sa propisima koji su u tom periodu bili na snazi. Revizijom smo utvrdili da je u okviru redovnih potraživanja – za isporučene robe i usluge, iskazano najmanje 198.871 KM po osnovu ugovora o naknadi za dodijeljeno gradsko građevinsko zemljište na korištenje (renta) i 83.985 KM po osnovu ugovora o naknadi za uređenje gradskog građevinskog zemljišta iz 2001. i ranijih godina.

Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i trezor Kantona propisano je da je, po isteku ugovorenog roka za naplatu svakog pojedinačnog potraživanja, koji ne može biti duži od šest mjeseci, korisnik budžeta dužan preduzeti sve zakonom propisane radnje za njegovu naplatu, te u svojoj pomoćnoj knjizi i Glavnoj knjizi Trezora izvršiti preknjiženje tog potraživanja na sumnjiva i sporna potraživanja.

Iako su rokovi za naplatu, definisani ugovorima, istekli prije deset, a u pojedinim slučajevima i dvadeset godina, nije izvršeno preknjiženje ovih potraživanja na sumnjiva i sporna. Također, za ova potraživanja u iznosu od 198.871 KM nije prezentirana dokumentacija koja dokazuje da je Zavod poduzeo sve zakonom propisane radnje radi njihove naplate na osnovu ugovora, kako je propisano članom 46. Zakona o budžetima u FBiH.

Sumnjiva i sporna potraživanja odnose se na utužena potraživanja za uređenje gradskog građevinskog zemljišta (4.058.109 KM), naknadu za pogodnost dodijeljenog gradskog građevinskog zemljišta – renta (583.774 KM) i zakup (171.451 KM). U 2019. godini naplaćeno je samo 10.865 KM ovih potraživanja. Za pojedina potraživanja Zavod ne posjeduje dokumentaciju jer je izuzeta tokom vođenja sudskih postupaka. Iako su za pojedina potraživanja presude donesene 2012. i ranijih godina, članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH utvrđena je obaveza pravnih lica da u bilješkama obrazlože pojedinačna stanja sumnjivih i spornih potraživanja, te da planiraju aktivnosti i način njihovog rješavanja. Zavod nije izvršio procjenu naplativosti ovih potraživanja, niti su planirane aktivnosti i način njihovog rješavanja.

Potraživanja za date avanse u najvećoj mjeri odnose se na knjigovodstveno evidentirani avans izvođaču radova „Ahydron građenje“ d.o.o. Sarajevo na projektu „Osnovna škola Sokolje“ iz 2004. godine (40.300 KM). Zavod nije izvršio usaglašavanje ovog stanja, nije poduzimao aktivnosti na povratu sredstava, niti je izvršio procjenu njihove naplativosti. Stoga ne potvrđujemo iskazano potraživanje za date avanse u iznosu od 40.300 KM.

Zavod nije uspostavio pomoćne knjige, odnosno analitičke evidencije potraživanja i ne vrši usaglašavanje stanja potraživanja, što nije u skladu sa odredbama članova 20. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, člana 7. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članova 59. i 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Revizijom nismo potvrdili stanje potraživanja po osnovu posebne naknade za legalizaciju građevina izgrađenih bez odobrenja za građenje i građevina privremenog karaktera, koja su iskazana u iznosu od 11.034.819 KM, s obzirom na to da se kao umanjenje potraživanja evidentiraju i uplate za koje potraživanje nije iskazano (najmanje 64.431 KM). U okviru redovnih potraživanja iskazana su i ona u iznosu od najmanje 323.156 KM (renta, uređenje gradskog građevinskog zemljišta i avans), koja su evidentirana 2004. i ranijih godina, a za koja nije izvršen prenos na sumnjiva i sporna, u skladu sa Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i Trezor Kantona. Za ova potraživanja nam nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da su poduzete sve zakonom propisane radnje radi njihove naplate, kako je propisano članom 46. Zakona o budžetima u FBiH. Sumnjiva i sporna potraživanja, iskazana u iznosu od 4.813.334 KM, nisu obrazložena u bilješkama uz finansijske izvještaje, niti su planirane aktivnosti i način njihovog rješavanja, što je obaveza utvrđena Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, a nije vršena ni procjena njihove naplativosti.

Preporuke:

- *utvrditi stvarno stanje potraživanja po osnovu posebne naknade za legalizaciju građevina izgrađenih bez odobrenja za građenje i građevina privremenog karaktera, provesti korektivna knjiženja u skladu sa utvrđenim nalazima i uspostaviti njihovu analitičku evidenciju;*
- *poduzimati sve zakonom propisane radnje radi naplate potraživanja, a po isteku ugovorenog roka za naplatu vršiti njihov prenos na sumnjiva i sporna, u skladu sa Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i Trezor Kantona.*

7.2.2 Stalna sredstva

U Bilansu stanja na 31. 12. 2019. godine stalna sredstva su iskazana u vrijednosti od 39.547.102 KM, koliko su iskazani i izvori stalnih sredstava. Čine ih stalna sredstva u vrijednosti od 39.441.529 KM (nabavne vrijednosti 43.313.151 KM, ispravke vrijednosti 3.871.622 KM), dugoročni plasmani od 102.702 KM i dugoročna razgraničenja u iznosu od 2.871 KM.

Iskazana nabavna vrijednost stalnih sredstava odnosi se na vrijednost građevina (22.368.243 KM), stalnih sredstava u obliku prava (13.475.615 KM), stalnih sredstava u pripremi (6.194.174 KM) i opreme (1.275.119 KM).

7.2.2.1 Zemljište

U knjigovodstvenim evidencijama na 31. 12. 2019. godine, zemljište koje je u vlasništvu Zavoda uopće nije iskazano. U 2019. godini na ovoj poziciji evidentiran je ukupan dugovni i potražni promet u iznosu od 5.077.938 KM. Transakcije koje su evidentirane na dugovnoj strani, odnosno iskazane kao povećanje vrijednosti zemljišta, ne odnose se na nabavku zemljišta. Naime, prilikom donošenja odluka o prodaji zemljišta izvršeno je i njihovo knjigovodstveno evidentiranje, s obzirom na to da je u zemljišnoknjižnim ulošcima koji se odnose na predmetna zemljišta Zavod upisan kao njihov vlasnik ili je upisano pravo raspolaganja u njegovu korist. Nije prezentiran pregled zemljišta u vlasništvu Zavoda i zemljišta s upisanim pravom raspolaganja u korist Zavoda.

S obzirom na to da je Zavod ranijih godina, na osnovu Zakona kojim je osnovan, preuzeo imovinu stečenu iz sredstava uređenja gradskog građevinskog zemljišta putem Zavoda za izgradnju grada Sarajeva, da je obavljanjem poslova iz nadležnosti sticao zemljište, te s obzirom na činjenicu da je tokom 2019. godine izvršena prodaja zemljišta koje prethodno nije ni bilo evidentirano, ne možemo potvrditi da nema u vlasništvu zemljište, kako je iskazano u poslovnim knjigama. Stoga ne možemo potvrditi da Zavod poduzima dovoljne aktivnosti iz svoje nadležnosti kako bi se zemljište koje mu je u vlasništvu knjigovodstveno evidentirao u poslovnim knjigama.

7.2.2.2 Građevine

Građevine su iskazane u glavnoj knjizi po nabavnoj vrijednosti od 22.368.243 KM. Njihovu strukturu čini iskazana nabavna vrijednost zgrada (4.315.178 KM), stanova (15.075.813 KM) i ostalih objekata – poslovnih prostora (2.977.252 KM).

Nabavna vrijednost zgrada odnosi se na tri objekta u ulicama Kaptol (sjedište Zavoda), Podgaj i Branilaca Sarajeva broj 3, i garaže, Ulica Skenderija, Sarajevo. Za navedene objekte nije prezentirana dokumentacija kojom se potvrđuje da su kod nadležnih organa evidentirani kao građevine u vlasništvu Zavoda.

Nabavna vrijednost stanova odnosi se na knjigovodstveno evidentiranih 175 stanova. Ovi stanovi se u pomoćnim evidencijama vode kao:

- Stanovi stečeni iz uređenja građevinskog zemljišta u smislu odredbi Zakona o građevinskom zemljištu u FBiH i Zakona o eksproprijaciji FBiH i sa namjenom utvrđenom predmetnim zakonima – tzv. zamjenski stanovi (za obavljanje poslova iz nadležnosti Zavoda) i
- Stanovi vraćeni Zavodu od Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša – Uprave za stambena pitanja Kantona nakon stupanja na snagu Zakona o vraćanju, dodjeli i prodaji stanova, a iz člana 13. Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima i sa namjenom utvrđenom predmetnim članom federalnog Zakona – „stanovi vraćeni od Uprave“.

Stanovi stečeni iz uređenja građevinskog zemljišta su u knjigovodstvenim evidencijama iskazani u tržišnoj vrijednosti od 1.500 do 2.500 KM/m², a u pomoćnim evidencijama vodi se 68 ovakvih stanova. Pravilnikom o načinu i uslovima raspolaganja nekretnina u vlasništvu Zavoda od 29. 10. 2019. godine uređeni su uslovi, načini i postupci raspolaganja nekretninama u vlasništvu Zavoda neposrednom pogodbom i zamjenom nekretnina, postupak licitacije radi kupoprodaje nekretnina, odnosno uspostavljanje prava građenja, osnivanje uslužnosti i davanje nekretnina u zakup. U njemu je navedeno da se raspolaganjem nekretnina u smislu ovog Pravilnika, između ostalog, ne smatra rješavanje odnosa proizašlih iz Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo¹⁹ i Zakona o vraćanju, dodjeli i prodaji stanova.²⁰

Stanovi vraćeni Zavodu (107 stanova) pri knjigovodstvenom evidentiranju vrednovani su po tržišnim cijenama od 1.300 do 2.000 KM/m². Zavod se u više navrata obraćao Ministarstvu prostornog uređenja i zaštite okoliša – Upravi za stambena pitanja sa urgencijom za „povrat“ ovih stanova. U urgencijama za povrat 171 stana, navedeno je da podnosi zahtjev za povrat stanova koji su u njegovom vlasništvu, u skladu sa članovima 5. i 2. Zakona o vraćanju, dodjeli i prodaji stanova. U rješenjima koje donosi Uprava za stambena pitanja u postupku vraćanja ovih stanova, potvrđuje se da je Zavod davalac predmetnog stana na korištenje i da se dozvoljava njegovo vraćanje na korištenje Zavodu. U obrazloženju se navodi da je predmetni stan vlasništvo Zavoda, što se utvrđuje potvrđama o koeficijentu položajne pogodnosti stana koje je izdalo Javno stambeno preduzeće „Sarajevostan“ Sarajevo 1998. godine, te da je na osnovu službene evidencije Uprave za stambena pitanja utvrđeno da na predmetnom stanu nije podnesen zahtjev za povrat, kao ni zahtjev kod komisije CRPC-a – Komisije za imovinske zahtjeve raseljenih lica i izbjeglica.

Način raspolaganja ovim stanovima bio je uređen Pravilnikom o uslovima, kriterijima i postupku dodjele stanova iz člana 13. Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima od 5. 12. 2016. godine, koji je Vlada Kantona u decembru 2019. godini, na zahtjev direktora, stavila van snage.

Naime, Pravilnikom o uslovima, kriterijima i postupku dodjele stanova bilo je definisano da se ovi stanovi dodjeljuju po prioritetima utvrđenim navedenim članom Zakona (u najvećoj mjeri zaposlenicima i članovima njihovih porodica), a ne za provođenje poslova iz nadležnosti Zavoda (obrazloženo u tekstu ispod). Akte kojima se uređuje način na koji Zavod raspolaže ovim stanovima nije donio Zavod, a ni drugi nadležni organi. Zakonom o imovini Kantona propisano je da imovinom Kantona upravlja Skupština Kantona.

Dio „stanova vraćenih Zavodu“ predmet je sudskog spora. Naime, na osnovu navedenog Pravilnika iz 2016. godine, 11 stanova je rješenjima prethodne direktorice iz 2018. godine dodijeljeno zaposlenicima Zavoda na korištenje, uz mogućnost kupovine. Rješenja su donesena na osnovu odredbi Zakona o vraćanju, dodjeli i prodaji stanova, Zakona o upravnom postupku i na osnovu internog akta Zavoda, odnosno člana 16. Pravilnika o uslovima, kriterijima i postupku dodjele stanova iz člana 13. Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima od 5. 12. 2016. godine.

Zavod je sa zaposlenicima zaključio kupoprodajne ugovore po prodajnoj cijeni od 460 do 561 KM/m². Naime, članom 11. Zakona o vraćanju, dodjeli i prodaji stanova utvrđeno je da cijenu stana čini građevinska vrijednost stana (600 KM/m²), korigovana koeficijentom položajne pogodnosti (u rasponu od 0,60 do 1,00).

Deset zaposlenika koji su zaključili kupoprodajne ugovore u februaru 2019. godine podnijelo je tužbu protiv Zavoda, jer nije pristupljeno notarskoj obradi ugovora. S druge strane, direktor Zavoda je u maju 2019. godine uputio Vladi Kantona zahtjev za poništenje Pravilnika na osnovu kojeg su donesena rješenja o dodjeli stanova, ukazujući na nezakonitosti u proceduri. Vlada Kantona je u decembru 2019. godine Odlukom stavila van snage ovaj Pravilnik, te poništila sve pravne posljedice koje su iz njega proizašle. Aktuelni direktor je dao informaciju da je podnesena krivična prijava protiv odgovornih lica Zavoda zbog zloupotrebe položaja.

¹⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 27/97, 11/98, 22/99, 27/99, 7/00, 32/01 i 61/01

²⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 28/05 i 2/08

U julu 2020. godine Općinski sud u Sarajevu je donio presudu kojom se u cijelosti odbija tužbeni zahtjev tužitelja (zaposlenici). Sud je cijenio da nema zakonski osnov da tuženog obaveže da pristupi notarskoj ovjeri ugovora, kako tužitelji nisu pružili ni dokaze da ispunjavaju uslove propisane odredbama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, te nije mogao ni cijeniti da li je priložena kompletna dokumentacija koja se podnosi uz Zahtjev za otkup stana, da li je Zahtjev bio podnesen u zakonskom propisanom roku, kao ni da je neosporno utvrđena i stvarna otkupna vrijednost stana, pa je stoga tužitelje odbio s tužbenim zahtjevom u cijelosti.

Za stanove koji su knjigovodstveno evidentirani nije prezentirana dokumentacija kojom se potvrđuje da je Zavod upisan kao njihov vlasnik ili nosilac prava raspolaganja. Za 23 stana u ulici Paromlinska, Sarajevo, prezentirano je rješenje Općinskog suda u Sarajevu – Zemljišnoknjižni ured, iz 2009. godine, kojim se dozvoljava uknjižba prava vlasništva u korist Zavoda, dosadašnje pravo raspolaganja „GP ŽGP“ Sarajevo u korist državnog vlasništva sa dijelom 1/1, upis Zavoda kao nosioca prava raspolaganja. Navedeno je da je po ovom osnovu plaćen porez na promet nepokretnosti i prava u iznosu od 192.080 KM. Nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da je uknjižba prava vlasništva i izvršena.

Za jedan dio stanova prezentirane su potvrde o koeficijentu položajne pogodnosti stanova koje je izdalo Javno stambeno preduzeće „Sarajevostan“ Sarajevo 1999. i ranijih godina, a kasnije Kantonalni stambeni fond Sarajevo. U ovim potvrdama je navedeno da je Zavod vlasnik stanova. Druga dokumentacija kojom se potvrđuje da je Zavod vlasnik ovih stanova nije prezentirana.

Prema podacima iz pomoćnih evidencija, za 27 stanova je navedeno da su uknjiženi i useljivi (nisu prezentirani dokazi da su uknjiženi), bez podataka o korisnicima stanova. Za 48 stanova je navedeno da su slobodni.

Za 22 stana je navedeno da se koriste bespravno. Naime, za najmanje deset stanova prezentirani su ugovori o čuvanju stanova koji su zaključeni sa korisnicima 2018. i ranijih godina, na period do godinu dana. Ovi ugovori nisu produženi nakon isteka roka važenja ugovora, te se koriste bespravno. Dio stanova dat je na korištenje kao alternativni smještaj pripadnicima boračke populacije i njihovim porodicama, kao i drugim socijalno ugroženim kategorijama.

Za većinu stanova koji su knjigovodstveno evidentirani nije prezentirana dokumentacija kojom se potvrđuje da je Zavod njihov vlasnik i/ili nosilac prava raspolaganja. Dio stanova kojima Zavod raspolaže predmet je sudskih sporova, dio se koristi na osnovu zaključaka nadležnih organa kao alternativni smještaj određenih kategorija (boračka populacija, socijalne kategorije i slično), a dio se koristi bez zaključenih ugovora. Kantonalnim propisima, kao ni internim aktima Zavoda, nije uređen način raspolaganja „stanovima vraćenim Zavodu“, a nisu donesene računovodstvene politike kojima se uređuje njihovo knjigovodstveno evidentiranje i vršenje nadzora. Naime, tokom prethodnog perioda, iako su obje kategorije knjigovodstveno evidentirane na istoj poziciji, po tržišnim vrijednostima, različito su tretirane – kao stanovi namijenjeni za obavljanje poslova iz nadležnosti Zavoda, ali i kao stanovi čija je namjena utvrđena Zakonom o vraćanju, dodjeli i prodaji stanova.

Zbog navedenog, smatramo da nisu poduzete dovoljne aktivnosti u saradnji sa nadležnim organima kako bi se sistemski riješio način raspolaganja stanovima koji su knjigovodstveno evidentirani u poslovnim knjigama Zavoda.

Iskazana vrijednost objekata odnosi se na 23 knjigovodstveno evidentirana poslovna prostora. Na osnovu uvida u uzorak dokumentacije koja se odnosi na poslovne prostore, konstatovali smo da ni za poslovne prostore nije osigurana vjerodostojna dokumentacija kojom se potvrđuje pravo vlasništva ili raspolaganja u korist Zavoda. U pomoćnoj evidenciji koja se vodi za ove poslovne prostore navedeno je da je njih osam dato na korištenje bez naknade, i prezentirani su uzorci zaključaka Vlade kojima se korisnici oslobađaju plaćanja zakupnine. Navedeno je i da jedan prostor koristi Zavod za potrebe arhive, a da su tri slobodna. S obzirom na to da raniji zakupci nisu izmirivali svoje obaveze, protiv pojedinih su pokrenuti i sudski sporovi. Za dio okončanih sporova u korist Zavoda nije izvršena naplata, jer su tuženi nepoznati na datim adresama.

7.2.2.3 Stalna sredstva u obliku prava

Stalna sredstva u obliku prava iskazana su u iznosu od 13.475.615 KM, od čega se na ulaganja u tuđa sredstva odnosi 13.088.765 KM.

Zavod nije internim aktima uredio način vođenja evidencija o nabavkama stalnih sredstava koje tretira kao ulaganja u tuđa sredstva, te ove nabavke u pojedinim slučajevima evidentira kao ulaganja u tuđa stalna sredstva, a u pojedinim slučajevima kao sredstva u pripremi. Evidencije o izvedenim radovima na pojedinačnim projektima vode zaposlenici koji su zaduženi da vrše nadzor ili drugu aktivnost u vezi s realizacijom projekta, dok se zbirne pomoćne knjige ovih ulaganja i projekata ne vode.

Na poziciji ulaganja u tuđa sredstva u najvećoj mjeri evidentiraju se fakture koje se odnose na kapitalne projekte Kantona i općina. Za ova sredstva ne vodi se analitička evidencija po projektima. U 2019. godini povećanje na ovoj poziciji iskazano je u iznosu od 1.710.316 KM. Najveći dio odnosi se na evidentiranje privremenih situacija u vezi sa izgradnjom Doma zdravlja Kumrovec (1.065.531 KM).

Za potrebe revizije sačinjen je pregled strukture ovog konta na 31. 12. 2019. godine. Međutim, nismo se uvjerali da je ovaj pregled tačan. Primjera radi, u njemu je navedeno da se od ukupno iskazanih 13.088.765 KM, na izgradnju Doma zdravlja Kumrovec odnosi 2.022.554 KM, dok okončana situacija koju je izdao izvođač radova i ovjerio nadzorni organ (Zavod) iznosi 2.136.040 KM. Između ostalog, u pregledu je navedeno da se od ukupno iskazanog iznosa, na eksproprijaciju zemljišta odnosi 5.289.478 KM, sanaciju klizišta u Kantonu 2.611.803 KM, na projekte rekonstrukcije javne rasvjete 1.037.766 KM i drugo. Napominjemo da za ulaganja u tuđa stalna sredstva nisu donesene politike i pravila za njihovo knjigovodstveno evidentiranje i način prenosa vlasništva nakon okončanja ulaganja, da nisu obuhvaćena godišnjim popisom, te da nisu evidentirana u pomoćnu knjigu stalnih sredstava.

U pomoćnu knjigu stalnih sredstava nisu evidentirana stalna sredstva u obliku prava, iskazana u iznosu od 13.475.615 KM, koja se u najvećoj mjeri odnose na ulaganja u tuđa sredstva, što nije u skladu s članom 20. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i članom 7. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH.

7.2.2.4 Sredstva u pripremi

Na poziciji sredstava u pripremi (6.194.174 KM) iskazana je nabavna vrijednost 24 stana u iznosu od 2.914.535 KM. Prezentiran je samo pregled ovih stanova, u kojem je navedeno da se najveći broj nalazi na lokaciji Velešići, Općina Novo Sarajevo. U pregledu je data struktura stanova, površina i vrijednost za knjiženje. Druga dokumentacija nije prezentirana.

Na poziciji „zgrade u pripremi“ evidentiran je iznos od 3.279.639 KM, koji se odnosi na izvođenje građevinskih radova na objektu Osnovna škola „Aneks“ (3.018.724 KM) i dio izvedenih radova vanjskog uređenja na objektu JU Dom zdravlja Kumrovec (260.906 KM). Budući da je preostali dio faktura koje se odnose na izvedene radove na objektu JU Dom zdravlja Kumrovec evidentiran na poziciji ulaganja u tuđa sredstva, ponovo konstatujemo da računovodstvene politike nisu dosljedno primijenjene.

Zakonom o imovini Kantona²¹ utvrđeno je da će Vlada Kantona posebnim propisom urediti način evidentiranja imovine. Uredbom o evidenciji imovine Kantona²² uređen je način evidentiranja njegove imovine. Evidenciju vrše pravna lica i drugi organi kojima je povjereno korištenje imovine Kantona iz odredbi Zakona o imovini Kantona, što uključuje i Zavod. Na osnovu ove evidencije vodi se jedinstvena imovina Kantona po subjektima u Upravi za geodetske i imovinskopravne poslove u sastavu Ministarstva prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša. Subjekti su dužni identifikovati i uspostaviti evidenciju nepokretne imovine, sa naznačenim aktom na osnovu kojeg upravljaju tom imovinom i odgovarajućom dokumentacijom, u roku od 60 dana od dana donošenja Uredbe. Ova Uredba donesena je u decembru 1997. godine, te je Zavod bio obavezan uspostaviti evidenciju imovine kojom upravlja još u 1998. godini.

²¹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 6/97, 9/98 – presuda Ustavnog suda FBiH, 5/10 – presuda Ustavnog suda FBiH i 27/16

²² „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 13/16 – precišćeni tekst

Zavod još uvijek nije uspostavio evidenciju imovine kojom upravlja i Upravi za geodetske i imovinskopravne poslove dostavio potrebne podatke. Obaveza vođenja evidencije o imovini propisana je i Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona.

Na osnovu navedenog, a uvažavajući nadležnosti Zavoda i činjenicu da je rješavanje imovinskopravnih odnosa dugotrajan proces, smatramo da nisu poduzete dovoljne aktivnosti kako bi se pribavila vjerodostojna dokumentacija o vlasništvu i posjedu imovine koja je knjigovodstveno evidentirana u poslovnim knjigama Zavoda. Nisu poduzete ni dovoljne aktivnosti, u saradnji s nadležnim organima, kako bi se identifikovala sva imovina koja je u vlasništvu Zavoda ili kojom on raspolaže.

Procedure upravljanja imovinom kojom Zavod raspolaže i računovodstvene politike kojima se uređuju specifične poslovne promjene u vezi s obavljanjem poslova iz nadležnosti – nisu donesene. Ovo se naročito odnosi na aktivnosti koje Zavod obavlja pri realizaciji kapitalnih projekata, na ulaganja u tuđa stalna sredstva, na vrijednost po kojoj se imovina evidentira (stanovi), kao i na način raspolaganja imovinom (stanovi, poslovni prostori).

Revizijom nismo mogli potvrditi da je sva imovina kojom Zavod raspolaže evidentirana u glavnu i pomoćnu knjigu. Zavod nije postupio ni u skladu sa Zakonom o imovini Kantona i Uredbom o evidenciji imovine Kantona, te identifikovao i uspostavio evidenciju nepokretne imovine, sa naznačenim aktom na osnovu kojeg upravlja tom imovinom i odgovarajućom dokumentacijom, niti su ove evidencije dostavljene Upravi za geodetske i imovinskopravne poslove.

Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost stalnih sredstava s obzirom na to da se nismo uvjerali da su sva stalna sredstva kojima Zavod raspolaže knjigovodstveno evidentirana. Za najmanje 25.282.778 KM knjigovodstveno evidentiranih stalnih sredstava, koja se odnose na zemljište (bez iskazane vrijednosti), građevine (22.368.243 KM) i dio sredstava u pripremi (2.914.535 KM), nije prezentirana vjerodostojna dokumentacija kojom se potvrđuje da je Zavod njen vlasnik ili korisnik prava raspolaganja. U pomoćnu knjigu stalnih sredstava nisu evidentirana stalna sredstva u obliku prava, iskazana u iznosu od 13.475.615 KM, niti su uspostavljene druge evidencije o pojedinačnim vrijednostima ulaganja po projektima. S obzirom na to da nije ispoštovan računovodstveni princip sveobuhvatnosti i da u pomoćnu knjigu nisu evidentirana sva stalna sredstva, nije postupljeno u skladu s članovima 11, 20. i 22. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 74. Zakona o budžetima u FBiH, te odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, niti odredbama Zakona o budžetima u FBiH i njegovim podzakonskim aktima.

Preporuke:

- *poduzeti aktivnosti, u saradnji sa nadležnim organima, kako bi se sistemski uredio način raspolaganja imovinom koja je data Zavodu na upravljanje;*
- *poduzeti aktivnosti kako bi se identifikovala imovina data Zavodu na upravljanje, koja je u njegovom vlasništvu, ili sa upisanim pravom raspolaganja, sa naznačenim aktom na osnovu kojeg upravlja tom imovinom, te nastaviti aktivnosti na pribavljanju vjerodostojne dokumentacije o vlasništvu i posjedu imovine;*
- *poduzeti aktivnosti na osiguranju dokumentacije za zakonito korištenje stanova i poslovnih prostora koji su u nadležnosti Zavoda.*

7.2.2.5 Dugoročni plasmani

Dugoročni plasmani u iznosu od 102.702 KM odnose se na potraživanja iz osnova implementacije kreditne linije za kreditiranje kupovine stambenih jedinica za radnike Zavoda iz 2003. godine, a na osnovu ugovora o komisionom odnosu između Zavoda i „Bor banke“ d.d. Sarajevo koja je plasirala sredstva. Krediti u visini do 25.000 KM odobreni su zaposlenicima uz grace periode do pet godina i rokove otplate 25 godina. Dugoročna razgraničenja u iznosu od 2.871 KM odnose se na potraživanje po osnovu kamate iz ovog osnova. U 2019. godini je po ovom osnovu uplaćeno 27.096 KM za otplatu glavnog duga i 1.075 KM za kamate.

7.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja na 31. 12. 2019. godine iskazane su u iznosu od 46.301.962 KM. Čine ih kratkoročne tekuće obaveze (2.077.578 KM), kratkoročna razgraničenja (44.058.977 KM) i obaveze prema zaposlenicima (165.171 KM).

Kratkoročna razgraničenja u Bilansu stanja iskazana su u iznosu od 44.058.977 KM. Od ovog iznosa se na razgraničene namjenske i druge prihode (neutrošena namjenska sredstva) odnosi 27.713.013 KM, a 16.345.964 KM na razgraničene ostale prihode (knjigovodstveno evidentirana redovna potraživanja za isporučene robe i usluge i sumnjiva i sporna potraživanja).

Neutrošena namjenska sredstva iskazana su u iznosu od 27.713.013 KM. Struktura ovih sredstava nije nam prezentirana, a njihovo stanje ne usaglašava se sa stanjima na namjenskim podračunima u okviru JRT-a.

U Glavnoj knjizi trezora razgraničeni prihodi za namjenska sredstva nisu iskazani po vrstama namjenskih sredstava. Naime, iako je predviđeno da se zbog praćenja namjenskog utroška sredstava ona vode po projektima, odnosno izvorima sredstava, Zavod nije poduzeo aktivnosti, u saradnji sa Ministarstvom finansija, kako bi se evidencije na ovaj način i uspostavile. Zbog navedenog, iz informacionog sistema finansijskog upravljanja (ISFU sistem) još uvijek se ne mogu dobiti podaci o strukturi razgraničenih namjenskih prihoda koji su na 31. 12. 2019. godine iskazani u iznosu od 27.713.013 KM. Nisu ustrojene ni adekvatne dodatne evidencije izvan ovog sistema, niti je prilikom obavljanja godišnjeg popisa imovine i obaveza na 31. 12. 2019. godine izvršen popis razgraničenja. Iskazani razgraničeni prihodi odnose se u najvećoj mjeri na razgraničene neutrošene prihode po osnovu naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta, kapitalne projekte Kantona i općina i posebnu naknadu za legalizaciju građevina. U izvještaju o namjenskom utrošku sredstava za period od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine navedeno je da su ukupno utrošena sredstva u iznosu 2.770.584 KM, dok je u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2019. godinu priznat prihod u iznosu od 1.776.954 KM.

Zbog navedenog, ne potvrđujemo da je ispravno iskazan neutrošeni i razgraničeni prihod za iznos razlike između utrošenog i priznatog prihoda, odnosno za 993.630 KM.

Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona definisano je da se donacije, transferi, namjenski prihodi i primici koji nisu utrošeni u 2018. godini razgraničavaju i po usvajanju godišnjeg obračuna Budžeta Kantona za 2018. godinu odlukom Vlade Kantona unose u budžet naredne godine. Na osnovu uvida u odluku o unosu ovih sredstava koja nisu utrošena u 2019. godini, utvrdili smo da je u 2020. godini izvršen unos sredstava u budžet 2020. godine u iznosu od 30.165.465 KM. S obzirom na to da su neutrošena namjenska sredstva u Bilansu stanja iskazana u iznosu od 27.713.013 KM, a ne u prethodno navedenom iznosu, da nam nije prezentirana struktura iskazanih razgraničenja, ponovo konstatujemo da se ne vrši usaglašavanje namjenskih prihoda i primitaka sa utrošenim iznosima po tom osnovu, te ne možemo potvrditi ni iskazano stanje razgraničenih prihoda po osnovu namjenskih sredstava.

U okviru **kratkoročnih tekućih obaveza** (2.077.578 KM) iskazane su obaveze prema dobavljačima u iznosu od 1.906.103 KM. Analitički pregled neizmirenih obaveza – pregled po dobavljačima, prezentiran je samo za iznos od 1.204.183 KM, dok za preostali dio nije. Najznačajniji dio ovih obaveza odnosi se na obavezu po osnovu odobrenog kapitalnog transfera (438.000 KM), fakture dobavljača za izvedene radove na objektima (406.155 KM) i nabavku stalnih sredstava (120.046 KM).

Za razliku između ukupno iskazanih obaveza prema dobavljačima (sintetička evidencija) i pregleda neizmirenih obaveza (analitička evidencija) u iznosu od 701.920 KM nije prezentirana potpuna dokumentacija na osnovu koje bismo potvrdili ovaj iznos obaveza. Prema dostavljenom pregledu, 633.877 KM odnosi se na obaveze iz perioda prije 2017. godine, od kojih je samo 5.775 KM usaglašeno sa dobavljačima na 31. 12. 2018. godine. Od ovog iznosa, 160.020 KM se odnosi na obavezu po rješenju Općinskog suda u Sarajevu iz 2008. godine za izuzeto građevinsko zemljište u državnoj svojini, dio se odnosi na „zadržana sredstva“ po fakturama dobavljača (2016. i ranije godine), dio na obaveze iz obavljanja poslova rješavanja imovinskopravnih odnosa, i slično.

Za ove obaveze nije prezentirana potpuna dokumentacija, koja je bila osnov za njihovo knjigovodstveno evidentiranje, kao ni dokaz da su usaglašene sa dobavljačima. Nisu data ni obrazloženja zašto obaveze nisu izmirene, iako se odnose na ranije periode, te ne možemo potvrditi stanje dijela kratkoročnih obaveza koje su iskazane u iznosu od 696.145 KM.

Stvarne obaveze manje su iskazane za 44.388 KM, jer jedna faktura iz 2019. godine nije evidentirana u periodu na koji se odnosi, što nije u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH.

Obaveze prema zaposlenicima odnose se na obaveze za plaće i naknade plaća za decembar 2019. godine u iznosu od 84.072 KM, doprinose iz plaće u iznosu od 50.565 KM i naknade troškova zaposlenih u iznosu od 30.534 KM.

Preporuke:

- *prije sačinjavanja godišnjeg obračuna utvrditi stvarno stanje neutrošenih namjenskih prihoda i primitaka, izvršiti njihovo preknjiženje na poziciju razgraničenih – neutrošenih prihoda i primitaka;*
- *izvršiti uvid u dokumentaciju koja se odnosi na obaveze iz perioda prije 2017. godine, utvrditi njihovo stvarno stanje i provesti korektivna knjiženja, u skladu s konstatovanim nalazima;*
- *rashode i obaveze evidentirati u periodu na koji se odnose, nezavisno od plaćanja, u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH.*

7.2.4 Popis sredstava i obaveza

Direktor Zavoda je 5. 12. 2018. godine imenovao komisije za provođenje godišnjeg popisa, sa zadacima utvrđenim Uputstvom Ministarstva finansija o radu popisnih komisija i obavljanju popisa sredstava, potraživanja i obaveza za 2019. godinu. Izvještaji o izvršenom popisu svih budžetskih korisnika dostavljaju se Centralnoj komisiji za popis sredstava, obaveza i potraživanja, koju je imenovala Vlada Kantona sa zadatkom da izvrši objedinjavanje izvještaja o popisu sredstava, obaveza i potraživanja na 31. 12. 2019. godine pojedinačnih komisija svih budžetskih korisnika. Zaključkom Vlade Kantona od 25. 2. 2020. godine usvojen je Izvještaj Centralne komisije za popis sredstava, obaveza i potraživanja budžetskih korisnika koji su u evidenciji Jedinственog računa Trezora Kantona na 31. 12. 2019. godine.

Izvještaj o popisu stalnih sredstava sačinjen je i dostavljen Centralnoj popisnoj komisiji 7. 2. 2020. godine, a izvještaj o popisu novčanih sredstava, potraživanja i obaveza tek 9. 3. 2020. godine, iako je članom 26. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH propisani rok za sastavljanje izvještaja o popisu 15 dana od dana završetka poslovne godine.

Uputstvom o radu popisnih komisija i obavljanju popisa sredstava, potraživanja i obaveza za 2019. godinu, koje je donio ministar finansija u novembru 2019. godine, utvrđeni su rokovi za dostavljanje pojedinačnih izvještaja popisnih komisija budžetskih korisnika Centralnoj popisnoj komisiji, koji također nisu ispoštovani.

Revizijom smo utvrdili da nije izvršen potpuni godišnji popis imovine i obaveza, s obzirom na to da popisne liste sadrže samo podatke preuzete iz knjigovodstvenih evidencija. Popis građevina, u okviru kojih su iskazani i stanovi i poslovni prostori, nije izvršen u potpunosti. U izvještaju o popisu stalnih sredstava komisija je potvrdila da zbog vremenskog ograničenja nije bila u mogućnosti obići sve stanove, te su „preuzeti podaci iz evidencije Zavoda“. Nije izvršen ni popis stalnih sredstava u obliku prava, uključujući ulaganja u tuđa stalna sredstva, a ni popis sredstava u pripremi. Komisija nije konstatovala da za određena stalna sredstva nije osigurana dokumentacija o vlasništvu i posjedu Zavoda nad njima.

Kratkoročna potraživanja i kratkoročne obaveze i razgraničenja nisu popisani, već su preuzeti sintetički podaci iz knjigovodstvenih evidencija. Zavod prije sastavljanja finansijskih izvještaja nije u cijelosti usaglasio stanje potraživanja i obaveza, što se dokazuje odgovarajućom knjigovodstvenom ispravom (izvod otvorenih stavki).

Nije izvršen popis stalnih sredstva u pripremi, stalnih sredstva u obliku prava, dijela građevina, potraživanja, te kratkoročnih obaveza i razgraničenja, niti je izvršeno usklađivanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem, što nije u skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Također, popis nije izvršen u rokovima koji su utvrđeni Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- *godišnjim popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obaveza na dan popisa, u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, a godišnji popis vršiti u propisanim rokovima.*

8. JAVNE NABAVKE

Planom javnih nabavki Zavoda za 2019. godinu, sa njegovih jedanaest izmjena i dopuna, predviđeno je provođenje 109 postupaka javnih nabavki ukupne vrijednosti od 12.095.843 KM, i to putem: 63 otvorena postupka, 45 konkurentskih zahtjeva i jedan konkurs za izradu idejnog rješenja. Poseban plan javnih nabavki donesen je za direktne sporazume, kojim je predviđeno 28 nabavki putem direktnog sporazuma, procijenjene vrijednosti od 135.071 KM, tako da je u 2019. godini ukupno planirano 137 nabavki u vrijednosti od 12.230.914 KM.

Plan javnih nabavki nije usaglašen sa odobrenim budžetom za 2019. godinu u dijelu koji se odnosi na nabavke stalnih sredstava, s obzirom na to da su budžetom odobrena značajno veća sredstva, čiji utrošak programom rada i drugim planovima nije planiran, što nije u skladu sa članom 20. stav 2. tačka 4. Zakona o budžetima u FBiH.

Od ukupno planiranih javnih nabavki u 2019. godini, okončan je 61 postupak i zaključen isti broj ugovora (19 ugovora nakon provedenih otvorenih postupaka, 14 putem konkurentskih zahtjeva i 28 direktnim sporazumom), u ukupnoj vrijednosti od 1.292.363 KM. U 2019. godini zaključeno je i deset ugovora nakon provedenih postupaka koji su planirani i započeti u 2018. godini (258.311 KM), kao i osam pregovaračkih postupaka (585.971 KM) i 11 direktnih sporazuma (39.817 KM) koji nisu bili predviđeni Planom javnih nabavki za 2019. godinu. Za direktne postupke koji nisu bili predviđeni planom donesene su odluke o pokretanju postupaka, dok to nije učinjeno za sve pregovaračke postupke bez objave obavještenja.

Shodno navedenom, u 2019. godini zaključeno je ukupno 90 ugovora u vrijednosti od 2.176.462 KM, od čega 26 nakon provedenih otvorenih postupaka, osam putem pregovaračkog postupka, 17 na osnovu konkurentskih zahtjeva i 39 direktnim sporazumom.

Napominjemo da Zavod nije okončao 76 postupaka javnih nabavki, procijenjene vrijednosti od 10.731.276 KM, koje je planirao provesti u 2019. godini. Najznačajniji se odnose na planirane otvorene postupke za izvođenje radova na sanaciji klizišta za Općinu Centar (6.682.232 KM) i izgradnju deponije za Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo (1.093.950 KM). Radi se o javnim nabavkama za druge ugovorne organe, koje je Zavod preuzeo prema zaključenim sporazumima.

Naime, pored nabavki za vlastite potrebe, Zavod planira i provodi i javne nabavke u ime i za račun drugih budžetskih korisnika, za izvođenje radova na sanaciji i održavanju klizišta i rekonstrukciji javne rasvjete za potrebe općina s područja Kantona (općine Zavodu doznačavaju sredstva za nabavke i ona postaju dio budžeta Zavoda), te za izvođenje radova za kapitalne projekte Kantona, kod kojih su drugi kantonalni budžetski korisnici utvrđeni kao investitori (sredstva na nabavke planiraju se u njihovim budžetima).

Tako je za izvođenje radova na sanaciji i održavanju saniranih klizišta, te izradu i reviziju projektne dokumentacije u 2019. godini, planirano provođenje 44 postupka u vrijednosti od 7.773.392 KM, a ugovori su zaključeni nakon provedena 22 postupka u vrijednosti od 524.217 KM (od čega se 186.009 KM odnosi na ugovore koji su zaključeni na osnovu postupaka javnih nabavki koji su provedeni u 2018. godini). Sredstva za ove projekte općine Zavodu doznačavaju kao kapitalne transfere, i ona se zaključcima Vlade Kantona unose u budžet Zavoda.

Zavod nije posebnim aktom utvrđen kao centralni nabavni organ za određene ugovorne organe ili predmete nabavke. Sporazumima sa općinama, budžetskim korisnicima i javnim ustanovama za koje Zavod provodi postupke javnih nabavki nije utvrđeno da se radi o zajedničkim nabavkama, u smislu odredbi člana 4. stav 2) Zakona o javnim nabavkama i odredbi Pravilnika o provođenju postupka zajedničke nabavke i osnivanje centralnog nabavnog organa.

S obzirom na to da Zavod nabavke za potrebe drugih ugovornih organa ne provodi kao centralni organ, niti se radi o zajedničkim nabavkama u smislu spomenutih propisa, konstatujemo da, pored toga što to nisu poslovi iz nadležnosti Zavoda, nije postupljeno ni u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i njegovim provedbenim aktima.

Ukupan broj planiranih postupaka i onih koji su okončani zaključivanjem ugovora sa izabranim ponuđačem, kao i činjenica da se pojedine nabavke planiraju na osnovu općinskih programa sanacije klizišta i rekonstrukcije javne rasvjete, te sporazuma sa općinama iz ranijih godina, ukazuje na to da se ovi postupci u najvećoj mjeri ne okončavaju u periodima u kojima su planirani. Sve ovo utiče na efikasnost provođenja javnih nabavki za potrebe Zavoda, kao i na obavljanje poslova koji su mu Zakonom dati u nadležnost.

Na osnovu konstatovanog, može se zaključiti da nema osnova da Zavod provodi postupke javnih nabavki za druge ugovorne organe, jer ti poslovi, prema članu 24. Zakona o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona, nisu u njegovoj nadležnosti. Obavljanje ovih poslova značajno utiče na efikasnost redovnih poslova koje Zavod treba da obavlja, uključujući i nabavke za vlastite potrebe. Napominjemo da se provođenje postupaka javnih nabavki, kao i izvođenje radova na sanaciji i održavanju klizišta i javne rasvjete za potrebe drugih ugovornih organa, a prije svih općina, ne može smatrati stručnim poslovima koje Zavod obavlja u smislu Zakona o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona.

Preporuke:

- *planove javnih nabavki usaglašavati sa odobrenim budžetima, u skladu s članom 20. stav 2. tačka 4. Zakona o budžetima u FBiH;*
- *postupke javnih nabavki provoditi za potrebe Zavoda, shodno Zakonu o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona.*

9. SUDSKI SPOROVI

U skladu sa Zakonom o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo, Zavod vrši i poslove koji se odnose na zastupanje u upravnim i sudskim postupcima koji proizađu iz obavljanja poslova iz djelokruga Zavoda.

Zavod je pokrenuo tužbe protiv trećih lica, ukupne vrijednosti od 4.801.206 KM, u najvećoj mjeri po osnovu naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta, naknade za dodijeljeno gradsko građevinsko zemljište i zakupa poslovnih prostora. Ove presude i rješenja u knjigovodstvenim evidencijama iskazana su na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja. Prema prezentiranom pregledu, od navedenog iznosa, na izvršna sudska rješenja odnosi se 1.362.822 KM.

Prema prezentiranim pregledima, u toku je 17 postupaka koji se vode protiv Zavoda, ukupne procijenjene vrijednosti od 2.627.941 KM, koji su proizašli iz obavljanja poslova iz djelokruga Zavoda. U toku je i osam postupaka za određivanje naknade za ekspropirane nekretnine ili izuzeto gradsko građevinsko zemljište, procijenjene vrijednosti od 1.505.000 KM.

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Zavod je 25. 9. 2020. godine dostavio komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2019. godinu. U njemu su prihvaćeni nalazi i preporuke revizije i prezentovane su informacije i dokumentacija o preduzetim aktivnostima u 2020. godini.

Rukovodilac Sektora
za finansijsku reviziju

Sead Čorbo

Tim za reviziju

Amela Mulahalilović, voditeljica tima

Aida Nurkić, članica tima

IV PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2019. godinu					
Naziv institucije: Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo					
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procenat (3/2x100)
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
I PRIHODI (od 1 do 16)	0	1.776.860	10.496.050	1.776.860	-
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	0	(95)	0	(95)	-
1. Porez na dobit pojedinca i preduzeća	0	(17)	0	(17)	-
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)					
Porezi na dobit preduzeća	0	(17)	0	(17)	-
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća					
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0	0
3. Porezi na plaću i radnu snagu	0	0	0	0	0
4. Porez na imovinu	0	0	0	0	0
5. Domaći porezi na dobra i usluge	0	0	0	0	0
6. Porez na dohodak	0	(78)	0	(78)	0
7. Prihodi od indirektnih poreza	0	0	0	0	0
8. Ostali porezi	0	0	0	0	0
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	0	1.776.954	6.039.077	1.776.954	0
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	0
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija					
Ostali prihodi od imovine					
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika					
Prihodi od privatizacije					
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju					
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	0	1.776.954	6.039.077	1.776.954	0
Administrativne takse					
Sudske takse					
Komunalne naknade i takse					
Ostale budžetske naknade i takse	0	1.776.954	6.038.987	1.776.954	0
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima					
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)			90		
Neplanirane uplate – prihodi					
Novčane kazne					
Drugi tekući prihodi					
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	0	1	4.456.973	1	0
11. Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija					
12. Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti					
13. Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada					
14. Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	0	1	4.456.973	1	0
15. Kapitalni transferi iz nevladinih izvora					
16. Donacije					

	II RASHODI (od 1 do 7)	8.272.991	2.600.351	3.390.355	(5.672.640)	31
1.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	1.886.504	1.636.039	1.549.496	(250.465)	87
	Bruto plaće i naknade plaća	1.597.450	1.391.325	1.294.856	(206.125)	87
	Naknade troškova zaposlenih	289.054	244.714	254.640	(44.340)	85
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	167.732	157.148	136.807	(10.584)	94
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	1.218.255	337.653	427.890	(880.602)	28
	Putni troškovi	16.000	21.690	21.064	5.690	136
	Izdaci za energiju	101.100	41.618	43.707	(59.482)	41
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	44.100	30.873	32.701	(13.227)	70
	Nabavka materijala i sitnog inventara	35.851	14.647	31.671	(21.204)	41
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	20.000	16.430	16.898	(3.570)	82
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	13.209	4.711	8.157	(8.498)	36
	Izdaci za tekuće održavanje	276.813	45.613	36.713	(231.200)	16
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	13.139	6.470	8.739	(6.669)	49
	Ugovorene i druge posebne usluge	698.043	155.601	228.240	(542.442)	22
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	5.000.300	31.511	1.239.104	(4.968.789)	1
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti					
	Tekući transferi pojedincima					
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama					
	Subvencije javnim preduzećima					
	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima					
	Subvencije finansijskim institucijama					
	Tekući transferi u inostranstvo					
	Drugi tekući rashodi	5.000.300	31.511	1.239.104	(4.968.789)	1
5.	Kapitalni transferi	200	438.000	37.058	437.800	2.190
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	200	438.000	37.058	437.800	2.190
	Kapitalni transferi pojedincima					
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama					
	Kapitalni transferi javnim preduzećima					
	Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima					
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama					
	Kapitalni transferi u inostranstvo					
6.	Izdaci za kamate	0	0	0	0	0
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu					
	Izdaci za inostrane kamate					
	Kamate na domaće pozajmljivanje					
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama					
7.	Tekuća budžetska rezerva	0	0	0	0	0
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	(8.272.991)	(823.491)	(7.105.695)	7.449.500	10
	III TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA					
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	89.900	0	0
	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	89.900	0	0
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi					
	Ostali kapitalni primici					
2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	19.866.695	2.274.459	7.369.349	(17.592.236)	11
	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	9.124.039	52.998	2.151.657	(9.071.041)	1
	Nabavka građevina	2.583.072	215.840	1.840.935	(2.367.232)	8
	Nabavka opreme	871.143	177.049	44.973	(694.094)	20
	Nabavka ostalih stalnih sredstava					
	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	1.606.581	396.736	170.589	(1.209.845)	25
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	5.681.860	1.431.836	3.161.195	(4.250.024)	25
	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2-1)	19.866.695	2.274.459	7.279.449	(17.592.236)	11
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)	(28.139.686)	(3.097.950)	(173.754)	25.041.736	11
	IV TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI					
1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	0

	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti					
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama					
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima					
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća					
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima					
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja					
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo					
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti					
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima					
	Pozajmljivanje javnim preduzećima					
	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća					
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima					
	Ostala domaća pozajmljivanja					
	Pozajmljivanje u inostranstvo					
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1-2)	0	0	0	0	0
	V TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA					
1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	0	0
	Primici od dugoročnog zaduživanja					
	Zajmovi primljeni kroz Državu					
	Primici od inostranog zaduživanja					
	Primici od domaćeg zaduživanja					
	Primici od kratkoročnog zaduživanja					
	Zajmovi primljeni kroz Državu					
	Primici od inostranog zaduživanja					
	Primici od domaćeg zaduživanja					
2.	Izdaci za otplate dugova	0	0	0	0	0
	Otplate dugova primljenih kroz Državu					
	Vanjske otplate					
	Otplate domaćeg pozajmljivanja					
	Otplate unutarnjeg duga					
	Otplate duga po izdatim garancijama					
	Otkup duga					
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1-2)	0	0	0	0	0
	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)	(28.139.686)	(3.097.950)	(173.754)	25.041.736	

Rukovodstvo je Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2019. godinu odobrilo 28. 2. 2020. godine.

Direktor
Mirza Hulusić

Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine			
Naziv institucije: Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo			
Opis	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	46.301.962	38.488.772	120
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	141.200	141.200	100
2. Vrijednosni papiri			
3. Kratkoročna potraživanja	16.416.985	15.734.986	104
4. Kratkoročni plasmani			
5. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	29.743.777	22.612.586	132
6. Zalihe materijala i robe			
7. Zalihe sitnog inventara			
8. Kratkoročna razgraničenja			
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	39.547.102	37.704.835	105
9. Stalna sredstva	43.313.151	41.117.018	105
10. Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	3.871.622	3.545.927	109
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	39.441.529	37.571.091	105
12. Dugoročni plasmani	102.702	129.798	79
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana			
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	102.702	129.798	79
15. Vrijednosni papiri			
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira			
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)			
18. Dugoročna razgraničenja	2.871	3.946	73
UKUPNO AKTIVA (A+B)	85.849.064	76.193.607	113
II PASIVA			
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	46.301.962	38.582.576	120
19. Kratkoročne tekuće obaveze	2.077.578	1.652.306	126
20. Obaveze po osnovu vrijednosnih papira			
21. Kratkoročni krediti i zajmovi			
22. Obaveze prema zaposlenicima	165.171	191.439	86
23. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	236		
24. Kratkoročna razgraničenja	44.058.977	36.738.831	120
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	0	0	0
25. Dugoročni krediti i zajmovi			
26. Ostale dugoročne obaveze			
27. Dugoročna razgraničenja			
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	39.547.102	37.704.835	105
28. Izvori stalnih sredstava	39.441.529	37.571.091	105
29. Ostali izvori sredstava	105.573	133.744	79
30. Izvori sredstava rezervi			
31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima			
32. Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima			
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	85.849.064	76.287.411	112

Na poziciji „Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama“, u skladu s propisima za budžetske korisnike koji nemaju transakcijske račune, iskazuje se razlika Aktive i Pasive. Rukovodstvo je Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine odobrilo 28. 2. 2020. godine.

Direktor
Mirza Hulusić